

Mirko Siikaluoma

POPPIA VAI POLITIIKKA?

Suomalaisen ja yhdysvaltalaisen musiikkijournalismin aihepiirien painotusten erot Rumba- ja Rolling Stone -lehdissä

POPPIA VAI POLITIIKKA?

Suomalaisen ja yhdysvaltalaisen musiikkijournalismin aihepiirien painotusten erot Rumba- ja Rolling Stone -lehdissä

Mirko Siikaluoma
Opinnäytetyö
Kevät 2017
Viestinnän tutkinto-ohjelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Viestinnän koulutusohjelma, journalismi

Tekijä: Mirko Siikaluoma

Opinnäytetyön nimi: Poppia vai politiikkaa? Suomalaisen ja yhdysvaltalaisen musiikkijournalismin aihepiirien painotusten erot Rumba- ja Rolling Stone -lehdissä.

Työn ohjaaja: Teemu Palokangas

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Kevät 2017

Sivumäärä: 67 + 4

Selvitän opinnäytetyössäni musiikkijournalismissa esiintyvien aihepiirien painottumista suomalaisessa ja yhdysvaltalaisessa musiikkijournalismissa. Valitsin vertailukohteiksi suomalaisen Rumba-musiikkilehden sekä yhdysvaltalaisen Rolling Stone -aikakauslehden musiikkijutut. Vertailukohteina toimivista lehdistä Rumba on profiloitunut erityisesti musiikkiin keskittyvänä julkaisuna, kun taas Rolling Stone käsittelee musiikin ohella elokuvia, televisiosarjoja, politiikan ilmiöitä sekä populaarikulttuuria yleisellä tasolla.

Käytän tietoperustanani musiikkijournalismia ja kulttuurijournalismia käsitteleviä tutkimuksia ja kirjallisuutta. Määrittelin opinnäytetyössäni musiikkijournalismin kulttuurijournalismin alalajiksi ja erikoisjournalismiksi, jossa journalistisen tiedonvälitykseen pyrkimisen ohella on keskeisessä osassa ovat toimittajan musiikista tekemät havainnot. Musiikkijournalismissa esillä olevaa musiikin havainnointia kutsutaan esteettiseksi paradigmaksi, jonka avulla toimittaja tuo omalla subjektiivisella kokemuksellaan juttuun musiikin kokijan sekä asiantuntijan näkökulman.

Analysoin opinnäytetyössäni kymmenen Rumban ja kymmenen Rolling Stonen artistijuttua ja tarkastelin jutuista niiden tekemisen motiiveja sekä juttujen sisällä käsiteltävien aihepiirejä. Analyysiyksikköinä tutkimuksessani toimivat jutut sekä niiden sisällä olevat tekstikappaleet, jotka itsessään saattoivat käsitellä samanaikaisesti jopa neljää aihealuetta. Luokittelin juttujen sisällä käsiteltäviä aihepiirejä ja käsittelykulmia opinnäytetyön liitteistä löytyvän taulukon avulla, ja analyysin lopuksi jaoin jutuista löytyneet aiheet ja moodit kahdeksaan pääkategoriaan. Toteutin analyysin tulosten kautta myös kaksi haastattelua, joissa pyrin peilaamaan tutkimuksessa tekemiäni havaintojen toteutumista suomalaisessa musiikkijournalismissa.

Rumban ja Rolling Stonen tekemän musiikkijournalismin keskeisenä teemana on itseoikeutetusti musiikki ja sen luomisprosessi, jota lehdet lähestyvät kuitenkin eri näkökulmien kautta. Rumbassa tarkasteltiin musiikin ja artistien suhdetta yhteiskunnan ja kulttuurin ilmiöihin, kun taas Rolling Stonessa keskiössä oli musiikin suhde artistiin henkilönä myös tämän yksityiselämään pureutuen. Suomalaisessa musiikkijournalismissa artistia käsitellään ennen kaikkea taiteilijana ja varsinkin suomalaisten artistien yksityiselämän tapahtumia käsiteltiin jutuissa hyvin harvoin.

Asiasanat: Musiikkijournalismi, populaarimusiikki, Rumba, Rolling Stone

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Programme in Communication, Option of Journalism

Author: Mirko Siikaluoma

Title of thesis: Pop or Politics? Emphasis of topics in Finnish and American music journalism in magazines Rumba and Rolling Stone.

Supervisor: Teemu Palokangas

Term and year when the thesis was submitted: Spring 2017

Number of pages: 67+4

In this thesis it was examined how different topics are emphasized in Finnish and American music journalism. The music articles in a Finnish music magazine Rumba and an American magazine Rolling Stone. Especially Rumba magazine has underlined it's role as a music magazine whereas magazine Rolling Stone deals not only with music but also movies, television series, political issues and popular culture in general.

The information in the theoretical part were collected from studies and literature dealing with music journalism and cultural journalism. In the thesis music journalism is defined as a subgenre of cultural journalism. The aesthetical notes made by the music journalist are essential for the nature of music journalism. The evaluation of music in music journalism is called aesthetical paradigm and with it music journalist gives the article the perspective of both an experiencer and an expert.

Ten articles dealing with music artists in articles of Rumba and ten articles in Rolling Stone were analyzed in the thesis. The topics dealt in the articles were examined and also the motives of making the article in the first place. The units of analysis in the study were the articles and the paragraphs inside the articles. 41 different topics were found in the analysis and then categorized into eight thematic categories. After analyzing the subject articles two interviews were made where the aim was to find out if the observations about the Finnish music journalism were correct. The subjects of the interviews were Teemu Filin, former editor in chief of Rumba magazine, and Mikko Meriläinen, editor in chief of Soundi magazine.

The main theme of music journalism in the magazines Rumba and Rolling Stone is music and the creative process behind it. The magazine of Rumba deals more with the connection of music and artists into societal and cultural phenomena whereas Rolling Stone focuses on the connection of music with the artist. Rolling Stone is more interested in the private lives of the artists on the contrary to Rumba – and the Finnish music journalism on a general level – which rarely deals with the artists' private lives. Finnish music journalism brings the private life of the artist to table only if the art of the subject is clearly connected to events of their private life.

Keywords: Music journalism, popular music, Rumba magazine, Rolling Stone magazine

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	AIEMMIN TUTKITTUA	8
2.1	Musiikkijournalismin määritelmä	8
2.2	Esteettinen ja journalistinen paradigma	10
2.3	Suomalaisen musiikkijournalismin kenttä.....	12
2.4	Rumba	12
2.5	Rolling Stone.....	13
2.6	Musiikkijournalismin tehtävät	14
2.7	Human interest, feature-journalismi, populaarimusiikki, populaarikulttuuri.....	15
3	MENETELMÄ	17
3.1	Tekstianalyysi.....	17
3.2	Haastattelu	20
4	TEKSTIAINEISTO	22
4.1	Analysoidut jutut ja niissä käsitellyt jutut genreittäin.....	23
4.2	Artikkelien teon syy	24
5	TEKSTIAINEISTON ANALYYSIN TULOKSET	26
5.1	Musiikki ja sen luomisen kuvaaminen ovat suuressa roolissa	27
5.2	Suomalaisten artistien yksityiselämään ei puututa	31
5.3	Artistin ajankohtaisuutta peilataan tämän historiaan	34
5.4	Kirjan kirjoittanut muusikko on ensisijaisesti muusikko – ainakin Rumbassa.....	40
5.5	Artistin vaikutus näkyy musiikissa ja populaarikulttuurissa	42
5.6	Artistit ottavat kantaa harvoin.....	44
5.7	Toimittajan kuvailu musiikista suuressa roolissa	46
5.8	Näkökulmien outolintu: fanien kuvailu artistien musiikista.....	50
6	HAASTATTELUT.....	51
7	JOHTOPÄÄTÖKSET	59
8	POHDINTA.....	62
	LÄHTEET.....	64

1 JOHDANTO

Tässä opinnäytteessä tutkin musiikkijournalismin käsittelemiä aiheita vertaamalla suomalaista Rumba-aikakauslehteä yhdysvaltalaiseen Rolling Stoneen. Musiikkijournalismin käsitteleminen opinnäytetyössäni oli minulle selkeä valinta, sillä oma innostukseni journalismia kohtaan syntyi juuri musiikkijournalismin kautta. Aiheen valinnan taustalla oli myös työskentelyni freelancerina musiikkilehti Soundissa ja halu ymmärtää paremmin musiikkijournalismin luonnetta erikoisjournalismina.

Suomalaisen musiikkijournalismin kenttä on pieni ja varsinkin rocklehtien joukko on keskittynyt yhden yhtiön (Pop Media Oy) omistukseen. Rajasin käsiteltävien medioiden joukosta pois esimerkiksi musiikkijournalismia tekevät radiokanavat, kuten YleX:n sekä Radio Helsingin, sekä vain internetissä toimivat fanzine-sivustot. Valitsin käsittelemikseni medioiksi Rumban ja Rolling Stonen, sillä ne vaikuttivat olevan monipuolisesti erilaisia musiikkigenrejä käsitteleviä aikakauslehtiä. Näistä case-kohteena toimivista lehdistä Rumba on selkeästi musiikkijournalismin keskittynyt julkaisu, kun taas Rolling Stone on profiloitunut yleisaikakauslehtenä, jonka jokaisessa numerossa on kuitenkin vähintään yksi musiikkijournalistinen juttu.

Musiikkijournalismia itsessään on tutkittu Suomessa suhteellisen vähän ja useimmiten musiikkikritiikkiin keskittyen. Musiikkikritiikki itsessään on suurimmilta osin mielipideaineistoa, eikä se mielestäni edusta musiikkijournalismin luonnetta journalismin ja kulttuurijournalismin alalajina. Halusin tästä syystä rajata oman tutkielmani tarkastelemaan musiikkijournalismin käsittelemiä aiheita eli sitä, kuinka paljon musiikkijournalismi tosiasiaa käsittelee ”itse asiaa” eli musiikkia ja kuinka paljon aiheissa painottuvat esimerkiksi muusikoiden näkemykset politiikasta tai muista taiteenlajeista.

Käsittelen tutkielmassani musiikkijournalismia kulttuurijournalismin alalajina. Kulttuurijournalismi ja sen alalaji musiikkijournalismi ovat erikoisjournalismia, jonka luonne on kaksijakoinen. Kulttuurijournalismi ja musiikkijournalismi tuottavat niin informointiin pyrkivää journalistista sisältöä kuin myös estetiikan arviointiin keskittyviä kritiikkejä. Kulttuurijournalistisessa ajattelussa on sisään rakennettu jännite, joka muodostuu tasapainottelusta taideorientoituneen esteettisen paradigman sekä tiedonvälitystehtävää hoitavan journalistisen paradigman välillä. Musiikkikritiikeissä vahvemmin esillä oleva esteettinen paradigma on oleellisessa osassa myös musiikkijournalismin

journalististen tuotosten sisällä, sillä musiikkijournalisti toimii omassa tehtävässään samalla musiikin asiantuntijana sekä musiikin kokijana. Tässä mielessä musiikkijournalismi on lähellä toista journalismin alalajia urheilujournalismia, jossa toimittajan rooli on myös toimia reportaasimaisena tapahtumien kuvaajana ja arvioijana esimerkiksi joukkueiden välisiä otteluista kirjoittaessaan.

2 AIEMMIN TUTKITTUA

Musiikkijournalismi on erikoisjournalismia, jonka luonteeseen kuuluu subjektiiviseen kokemukseen perustuvien esteettisten havaintojen nostaminen journalistisen tiedonhankinnan kautta saadun tiedon rinnalle tosiasiapohjaisia esityksiä koottaessa. Musiikkijournalismi, varsinkin populaarikulttuuria käsittelevä, on journalismin alalajina kehittynyt erityisesti vapaaehtoisten musiikkientusiastien sydämen asiana. Hyvin samaa on havaittavissa toisen erityisjournalismin lajin, urheilujournalismin, kehitystarinassa. Seppo Pänkäläinen toteaa kirjassaan *Suomalainen urheilujournalismi*, että ensimmäiset urheilutoimittajat olivat urheiluaktiiveja ja järjestöihmisiä (Pänkäläinen 1998, 8). Samanlainen kehityskulku on nähtävissä myös sekä suomalaisen että kansainvälisen musiikkijournalismin synnyssä.

Simon Frith (1988, 143–146) määrittelee rock-kritiikin ja rockjournalismin perustan 1960-luvun amerikkalaiseen undergroundlehdistöön ja erityisiin fanzineiksi nimitettyihin pienlehtiin. Sitä ennen populaarimusiikkiin erikoistuneet lehdet olivat joko Billboardin (1894–) kaltaisia ammattilehtiä tai iskelmä- ja elokuvatähdistä kirjoittavia runsaasti kuvitettuja nuortenlehtiä (Oesch 1989, 38). Vapaaehtoisvoimin toimitettujen fanzineiden rinnalle ilmestyivät pian ammattimaisesti toteutetut rocklehdet eli prozinet. Niiden lähtökohtana oli taloudellisen voiton tuottaminen yhdistämällä rockjournalismi perinteisiin lehdenteko- ja markkinointikeinoihin. Pekka Oesch määrittelee Rolling Stone -lehden tärkeimmäksi 1960-luvulla alkunsa saaneeksi prozine-julkaisuksi. Rolling Stonen kanssa samanlaisesta pienlehdistä omaksutuista ideologisista lähtökohdista on syntynyt myös toisena analyysin kohteena toimiva suomalainen Rumba-lehti, joka aloitti toimintansa 1983.

Tässä opinnäytteessä en käsittele yksinomaan rockmusiikkiin keskittyvää journalismia, vaan rocklehdiksi luettavien Rumban ja Rolling Stonen populaarimusiikin kirjoon kuuluvia artisteja käsitteleviä feature-juttuja. Populaarimusiikin kirjolla tarkoitan rockmusiikin lisäksi esimerkiksi pop- ja rapmusiikkia, joita kumpikin Rumba ja Rolling Stone käsittelevät jutuissaan.

2.1 Musiikkijournalismin määritelmä

Perinteisen määritelmän mukaan journalismia on tosiasiapohjaisten esitysten kokoaminen, muokkaus ja esittäminen joukkotiedotusvälineiden avulla sekä tämän toiminnan tulos (Hemanus

1990, 14). Luostarinen (1994, 38) kuitenkin täydentää Hemanuksen määritelmää esittämällä, että journalismi on myös ”arvojen ja normien järjestelmä, joka ei ole yksinkertainen teknisten esitysten ja yritystaloudellisten tavoitteiden funktio”.

Risto Kuneliuksen (2000, 5) mukaan journalismilla voisi ja pitäisi olla neljänlaisia tehtäviä: hyvä journalismi on tiedonvälitystä, siinä on kysymys tarinoiden kertomisesta, se ylläpitää julkista keskustelua ja on kansalaisten julkisen toiminnan resurssi.

Musiikkijournalismi on itsessään vaikeasti määriteltävissä oleva journalismin alalaji, jonka luonne on kaksijakoinen. Musiikkijournalismi on sekä informoivaa että evaluoivaa. Musiikkijournalismi pyrkii informoivien elementtensä kautta olemaan objektiivista, ajankohtaista ja faktapohjaista joukkoviestintää – niin kuin journalismi yleisestikin toimii. Evaluoivilla elementeillä tarkoitetaan esimerkiksi musiikin arvostelua, joka perustuu kirjoittajan subjektiiviseen kokemukseen journalistisen tiedonhankinnan sijaan.

Musiikkijournalismin tarkka määrittely on haastavaa, sillä useimmissa tätä kyseenomaista journalismin alalajina käsittelevissä kirjoituksissa puhutaan musiikkijournalismin sijaan musiikkikritiikistä. Tämä johtuu juurikin musiikkijournalismin roolista erikoisjournalismina, jossa evaluoivat elementit korostuvat journalistisen sisällön ohella.

Musiikkijournalismia on tutkittu Suomessa hyvin rajallisesti. Siitä kertovia suomenkielisiä teoksia on vain yksi (Musiikkijournalismi: musiikin ja median kohtaamisia; Lehtiranta & Saalonen, 1993), ja sekin painottuu pääosin klassiseen musiikkiin. Ajallisesta etäisyydestään huolimatta Lehtirannan kirjassa tekemä määritelmä musiikkijournalismista on kuitenkin toiminut pohjana lukuisille musiikkijournalismista tehdyille pro gradu- ja opinnäytetöille.

Lehtirannan mukaan musiikkijournalismin alueen tarkka rajaaminen ei ole yksiselitteinen tehtävä (Lehtiranta 1993, 10). Lehtiranta (emt, 12) määrittelee musiikkijournalismin tärkeimmäksi ja laajimmaksi tehtäväksi musiikkimaailmaa koskevan journalistisen tiedonvälityksen eli kiinnostavaan muotoon puetun, laajalle ja rajaamattomalle yleisölle tarkoitetun musiikkia käsittelevän informaation. Musiikkijournalismin muiksi tehtäviksi voitaisiin määritellä esimerkiksi musiikkimaun muokkaaminen, musiikkielämän syvärakenteiden (esimerkiksi markkinamekanismien) tutkiminen, ulkomusiikillisten tekijöiden vaikutus musiikkiin, synteisien teko ja huomion ohjaaminen maassa harjoitettavan musiikkipolitiikan epäkohtiin.

Kuneliuksen (2000, 5) kuvaamista journalismin neljästä jalasta, eli tärkeästä tehtävästä, musiikkijournalismille olennaisia ovat tiedonvälitys, tarinoiden kertominen sekä julkisen keskustelun ylläpitäminen. Perinteisessä merkityksessään musiikkijournalismin tehtävänä on nostaa esille kiinnostavia musiikillisia ilmiöitä ja artisteja, mutta sosiaalisen median ja musiikin suoratoistopalveluiden aikakaudella asetelmaan on noussut yhä suurempi yleisösuhte. Musiikkijournalismin kuluttajat voivat nostaa esille mielestään kiinnostavia artisteja, joita toivoisivat musiikkitoimittajien käsittelevän journalismissaan.

Musiikkijournalismi voidaan lukea kulttuurijournalismin alalajiksi, sillä näitä yhdistää informoivien ja evaluoivien elementtien välinen suhde. Sekä musiikkijournalismi että kulttuurijournalismi tuottavat niin informointiin pyrkivää journalistista sisältöä kuin myös estetiikan arviointiin keskittyviä kritiikkejä. Kulttuuri- ja musiikkijournalismin tavoin urheilujournalismi on niin sanottua asiantuntijajournalismia, jossa esteettiset kokemukset ja tunne-elämykset ovat tärkeässä osassa urheilun joukkotiedotuksen tarjoamassa viestinnässä. Yksi keskeinen piirre urheilujournalismissa on sen tapa kertoa mukavista urheiluasioista (Virtapohja 1998, 63).

Opinnäytetyössäni keskityn musiikkijournalismin informoivaan luonteeseen, joskin käsittelen analyysissäni yhtenä aspektina myös toimittajien tekemien esteettisten havaintojen roolia musiikkijournalismin käsittelemissä aiheissa ja juttujen sisässä tapahtuvissa moodien vaihtelussa.

2.2 Esteettinen ja journalistinen paradigma

Kulttuurijournalistisessa ajattelussa on sisään rakennettu jännite, jonka ääripäinä ovat esteettisluontoinen, valistuspainotteinen ja taideorientoitunut linja sekä tiedonvälitystehtävää hoitava uutislinja (Hellman & Jaakkola 2009, 29). Hellman ja Jaakkola kutsuvat näitä perinteitä esteettiseksi paradigmaksi ja journalistiseksi paradigmaksi.

Esteettinen paradigma on esillä musiikkijournalismissa erityisesti musiikkikritiikin muodossa, mutta sitä on nähtävissä journalistiseen tiedonvälitykseen pyrkivissä artikkeleissa. Musiikkijournalismissa elää vahvasti sisäänrakennettuna toimittajan oman subjektiivisen kokemuksen nostaminen jutussa havainnoitavaksi aspektiksi eli paradigman muuttuminen journalistisesta esteettiseen. Musiikkijournalisti voi journalistista sisältöä kirjoittaessaan siirtyä hetkellisesti journalistisesta

paradigmasta esteettisen paradigman puolelle, esimerkiksi tehdessään havaintoja käsittelemänsä artistin musiikista. Tällöin esteettinen paradigma, musiikkijournalistin subjektiivinen kokemus, antaa toimittajan tekemään journalistiseen sisältöön niin sanotusti ilmiön kokijan näkökulman.

Lehtirannan (emt. 12) mukaan musiikkijournalismi voi olla näissä tehtävissä toteavaa, kuvailevaa, tulkitsevaa, analysoivaa, arvottavaa, manipulatiivista, polemisovaa, retorista ja/tai synteisiin pyrkivää. Musiikkijournalismi on erikoisjournalismia ja sen luonne voidaan jaotella kahteen osaan. Kuten kirjoitettu teksti tai puhe yleensäkin, on musiikkijournalismi osaltaan puhtaasti informoivaa eli sisältää erilaisia tiedon palasia, esim. historiallisia ja elämäkerrallisia tietoja, uutisia sekä sävellysten ja suoritusten teknisiä ominaisuuksia koskevia huomioita jne. Musiikkijournalismi on luonteeltaan myös evaluoivaa; erityisesti musiikkikritiikki pitää sisällään sävellysten ja esitysten arvon puntarointia. (Pietarinen 1993, 153.)

Erkki Lehtiranta nostaa musiikkijournalismin laadulliseksi polttopisteeksi kahden kompetenssin, musiikillisen ja journalistisen, kohtaamisen. Musiikillinen kompetenssi, jolla tarkoitetaan journalistin pätevyyttä aiheen käsittelemiseen, ei käsitteenä ole aivan täsmällinen ja tarkkarajainen. Muodollinen pätevyys tai laaja musiikillinen koulutus eivät Lehtirannan mukaan ole musiikkijournalistilta vaadittavia kriteereitä, vaan työhön uskottavuuden antavat käytännön osaaminen ja tietäminen. (Lehtiranta 1993, 13.) Journalistisella kompetenssilla tarkoitetaan toimittajan kykyä kertoa musiikkielämän ilmiöistä suurelle lukija-, kuuntelija- tai katsojakunnalle mielenkiintoisella, asiantuntevalla ja ymmärrettävällä tavalla. Lehtirannan mukaan sellainen journalismi, joka ei tavoita yleisöä tai jota ei ymmärretä, ei palvele tehtäväänsä. Musiikkijournalistinen professionalismismi kulkee kultaista keskitietä näiden ääripäiden (elitismien ja diletantismien) välissä. (Emt., 16.)

Musiikkijournalismin määrittelyn ongelma lienee osaksi myös kansainvälistä perua; käsitteet *musical criticism* (englanti), *musikkritik* (ruotsi) ja *critica musicale* (italia) viittaavat musiikkijournalismiin pelkkää musiikkikritiikkiä laajemmassa merkityksessä. Toisaalta musiikkijournalismin alueen tarkka rajaaminen on vaikeata. Esimerkiksi äänitteiden oheistekstit voivat olla musiikkijournalismia, mikäli ne kirjoittanut musiikkitoimittaja on levy-yhtiön kaupallisista intresseistä riippumaton ja hänen ensisijaisena tarkoituksenaan on tiedonvälitys. (Lehtiranta 1993, 10–11.)

2.3 Suomalaisen musiikkijournalismin kenttä

Suomalaisen musiikkijournalismin kenttä on pieni ja keskittynyt. Rocklehdet ovat Suomessa keskittyneet yhden yhtiön omistukseen (Airaksinen 2015, 2). Pop Media -konserni omistaa suomalaisista musiikkilehdistä Soundin (suomalaisista musiikkiin keskittyvistä aikakauslehdistä levikkimäärältään suurin), Rumban sekä Infernon. Populaarimusiikkiin keskittyvää musiikkijournalismia julkaistaan Suomessa myös radiokanavilla (muun muassa Yleisradion YleX-radiokanavan, Bassoradion ja Radio Helsingin) sekä vapaaehtoisvoimin verkossa toimivien fanzine-sivuilla.

Musiikkiartisteja käsittelevää journalismia ja musiikkijournalismia esiintyy paljon myös musiikkiin keskittyneiden julkaisujen ulkopuolella. Musiikkiartisteja käsitteleviä juttuja ilmestyy hyvin useissa medioissa välineeseen katsomatta, mutta kaikkia musiikkiin tai artistiin liittyviä juttuja ei voi yksiselitteisesti pitää musiikkijournalismina. Hyvänä ohjenuorana musiikkijournalismin ja musiikkia käsittelevän journalismin rajan määrittelyä voitaisiin mielestäni pitää musiikin esteettisen tarkastelun, toimittajan musiikista tekemien havaintojen ja musiikin luomisprosessin kuvaamisen käsittelemistä jutussa.

2.4 Rumba

Rumban verkkosivut ovat nykyään yhä vahvemmin uutismedia, keskittyy kun taas printtilehti pidempiin lukujuttuihin ilman uutispaineita (Kirvesniemi 2016, 2). Rock-lehti Rumba vakiinnutti asemansa suosittuna musiikkilehtenä Suomessa 1980-luvulla nopeasti. Yli 30-vuotisen historiansa aikana lehti on muuttanut muotoaan alkuperäisestä kahden viikon välein ilmestyneestä ajankohtaislehdestä neljä kertaa vuodessa ilmestyväksi aikakauslehdeksi. Tällä hetkellä Rumba on ensisijaisesti verkkomedia (emt., 1). Rumban päätoimittajana on toiminut vuoden 2017 alusta lähtien toiminut Jukka Hättinen, joka toimi lehden vastaavana päätoimittajana kaikissa vuonna 2016 julkaistuissa lehdissä (1/2016–5/2016).

Mediakortin mukaan Rumba on rock- ja popmusiikkiin keskittyvä vuonna 1983 perustettu musiikin erikoislehti, jonka on keskiössä ovat musiikkimaailman uutiset, ilmiöt ja tapahtumat. Rumba pyrkii pureutumaan pintaa syvemmälle ajankohtaisiin artisteihin ja musiikkimaailman ilmiöihin. Lehden

kohderyhmää ovat yhden tai kahden hengen talouksissa Suomen suurimmissa kaupungeissa asuvat nuorekkaat aikuiset. (Rumba mediakortti 2017, hakupäivä 10.2.2017)

Rumban ensimmäinen näytenumero ilmestyi syksyllä 1983. Lehden perustajilla, Kimmo Miettisellä ja Rami Kuusisella oli kokemusta Hipse-, Aivopesu- ja Bambi-pienlehtien tekemisestä ja kustantamisesta 1970–1980-lukujen taitteessa. (Halme 2003, 11–12.) Alun perin tabloidikokoinen, sanomalehtipaperille painettu Rumba lanseerattiin rockin ajankohtaislehtenä, jonka pyrkimyksenä oli kertoa rockuutisia kahden viikon välein ja ilmestyä 24 kertaa vuodessa.

Motiivit Rumban perustamiselle olivat pikemminkin ideologiset kuin taloudelliset. Lehden perustajat Kuusinen ja Miettinen kokivat, että rockista kirjoittamisesta puuttui jotain, ja lehti halusi erityisesti tuoda vastapainoa Soundille, jolla oli 1980-luvun alussa jo suhteellisen vakiintunut asema. Kimmo Miettinen näki Rumban Suomen kriittisimpänä rocklehtenä, vaikka levy-yhtiöiden suhteen ”joudutaan luovimaan diplomaattisesti eli välttämään konfliktia niiden kanssa”. Lehden menestykseen voidaan nähdä vaikuttaneen osittain myös punkin ja sitä seuranneen uuden aallon suosion. (Oesch 1989, 79–81.)

2.5 Rolling Stone

Pekka Oesch (1989) määrittelee Rolling Stonen (1967–) merkittävimäksi 1960-luvulla perustetuista prozine-lehdistä. Se yhdisti fanzinen ideologisen taustan ja prozinen lehden tekemisen ammattitaidon. Asemansa rockjournalismin keskiössä vakiinnuttanut lehti ilmestyy yhä ja on muuttunut rocklehdestä yleisaikakauslehdeksi, joka käsittelee artikkeleissaan musiikin lisäksi esimerkiksi politiikkaa, elokuvia sekä populaarikulttuuria yleisemmin. Musiikki on ollut vain yksi painopiste lehden journalistista linjaa aina marraskuussa 1967 julkaistusta ensinumerosta lähtien. Rolling Stonen ensimmäisen numeron pääkirjoituksessa Jann Wenner (1946–), toinen lehden perustajista, kuvaili lehden tavoitteita seuraavasti:

”We have begun a new publication reflecting what we see are the changes in rock and roll and the changes related to rock and roll. Because the trade papers have become so inaccurate and irrelevant, and because the fan magazine are an anachronism, fashioned in the mold of myth and nonsense, we hope that we have something here for the artists and the industry, and every person who 'believes in the magic that can set you free.' Rolling Stone is not just about music, but also about the things and attitudes that the music embraces.”

Wennerin (Rolling Stone Coverwall, viitattu 3.3.2017) mukaan vaihtokauppana toimivat fanilehdet, fanzinet, olivat muuttuneet epäolennaisiksi myyttejä ja sepitystä yhdisteleviksi julkaisuiksi. Tässä mielessä Rolling Stonen ja Rumban syntytarinoiden välillä on yhtäläisyyksiä: kummatkin lehdistä kokivat senhetkiselältä oman maansa musiikkimedian kentältä puuttuvan toimija, joka tarkastelisi populaarimusiikkia ja -kulttuuria – ainakin omasta mielestään – totuudenmukaiselta kannalta. Wenner määrittelee pääkirjoituksessaan lehden käsittelevän musiikin ohella myös asioita ja asenteita, joita musiikki pitää arvokkaina.

Aivan kuten Oeschin määritteli, on Rolling Stonen painopiste yhä tänä päivänäkin amerikkalaisessa rockkulttuurissa (Oesch 1989, 40). Oeschin määritelmän voisi ymmärtää tänä päivänä kuvaavan yleisemmin populaarikulttuuria, joka käsittää rockmusiikin lisäksi myös elokuva-, televisio- sekä pelikulttuurin.

2.6 Musiikkijournalismin tehtävät

Ruuskan mukaan musiikkijournalismin laajin tehtävä on välittää musiikkia koskevaa tietoa ja journalistin työn tarkoituksena on yleisesti ideoida, taustoittaa ja kirjoittaa juttuja kohteenaan mahdollisimman suuri yleisö. Musiikin erikoislehdet pyrkivät kohdentamaan julkaisuaan toisistaan erilaisille yleisöille, tehden tämän usein erikoistumalla yhteen tai useampaan musiikin genreen. (Ruuska 2006, 18.)

Lehtirannan mukaan musiikkijournalismin laadun arvioiminen on vähintään yhtä ongelmallista kuin musiikkijournalismin alueen tarkka rajaaminen. Lehtirannan mukaan nykyaikainen journalismi suosii nopeutta ja retorisuutta perusteltavuuden ja esimerkiksi kunnollisen taustoittamisen kustannuksella. Musiikkijournalistin tulee kuitenkin tiedostaa, että hänen lukijoidensa, kuuntelijoidensa ja katsojiensa joukossa saattaa olla häntä itseään pätevämpiä kunkin erityiskysymyksen asiantuntijoita ja että kohdeyleisön aliarvioiminen on pahimpia virheitä, joihin musiikkijournalisti voi työssään sortua. (Lehtiranta 1993, 11.)

Simon Frithin (Frith 1988, 174) mukaan ammattimainen rockkirjoittaminen on tärkeää erityisesti rock-faneille. Yhteisöllisyydestä huolimatta rock on useimmille faneille suurimmilta osin henkilökohtainen kokemus: ihmiset kuuntelevat levyjä kotonaan, kehittävät yksityisiä kuvitelmia tähdistä ja luovat itse tarpeen musiikkia käsittelevälle lehdistölle. Musiikkilehdet voivat olla tärkeitä

myös ihmisille, jotka eivät osta niitä – niiden lukijat saattavat toimia omassa yhteisössään asiantuntijoina ja mielipidejohtajina.

Mielestäni Frithin näkemys ei pidä täysin paikkaansa enää 2010-luvulla, sillä artistien elämästä on tullut sosiaalisen median myötä monille musiikkifaneille arkipäiväisen seuraamisen kohde. Musiikkimedian tehtäväksi voitaisiin kuitenkin määritellä edelleen nostaa esille mielenkiintoisia uusia artisteja. Musiikkimedia sekä reagoi että vaikuttaa yleiseen mielipiteeseen tekemiensä aihe- ja artistivalintojen kautta.

Juha Ruuska (2006, 18) määrittelee musiikin ja musiikkilehtien välisen suhteen seuraavasti: musiikin ja musiikkilehtien suhde voidaan nähdä symbioottisena, joskin musiikkijournalismin, kuten journalisminkin yleisiin tehtäviin kuuluu tiedon välittämisen, ilmoitustilan myymisen ja elämysten tarjoamisen (viihdyttämisen) lisäksi keskustelun herättäminen. Keskustelun herättämisen yhteydessä journalisteista (journalismista) puhutaan yhteiskunnan vahtikoirina, tiedotusvälineiden valvoessa esimerkiksi talouselämän, poliitikkojen ja viranomaisten toimintaa. Tässä korostuu median rooli vaikuttajana ja vallankäyttäjänä, joskin se voidaan nähdä myös osana demokratian toteutumista. (Huovila 2005, 7–9.)

Erkki Lehtiranta (1993, 17) kuvailee uskovansa, että valistunut musiikin ystävä kaipaa musiikkijournalismilta uusia, raikkaita näkökulmia ja kysymyksenasetteluja, ajassa liikkuvien kiinnostavien ilmiöiden tarkastelemista laajempia kokonaisuuksia varten sekä taiteidenvälisen aspektien huomioimista. Tässä opinnäytetyössä pyrin tarkastelemaan, kuinka paljon case-kohteinani toimivat Rumba- ja Rolling Stone -lehdet käsittelevät musiikin lisäksi Lehtirannan mainitsemia ajassa liikkuvia kiinnostavia ilmiöitä sekä taiteidenvälisiä аспектеja artisteja käsittelevissä feature-artikkeleissaan.

2.7 Human interest, feature-journalismi, populaarimusiikki, populaarikulttuuri

Viittaan analyysissäni usein englanninkieliseen termiin ”human interest”, jota käytetään puhuttaessa juttujen inhimillisyyttä, elämyksellisyyttä, kokemuksellisuutta tai kiinnostavuutta painottavasta näkökulmasta tai esitystyylistä. Termi human interest viittaa jutun julkaisemisen kriteerinä olevaan ”inhimilliseen mielenkiintoon” ja kiinnostavuuteen. Heikki Kuutin mukaan human

interest pyrkii vetoamaan ihmisten erilaisiin tunteisiin: uteliaisuuteen, sympatiaan, samaistumiseen, iloon, epäilyyn, rakkauteen, pelkoon, suruun tai hämmästykseen. (Kuutti 2017, haettu 7.4.2017.)

Heikki Kuutti määrittelee featuren erityisesti human interest -aineistoa sisältäväksi, vapaamuotoiseksi ja usein subjektiivisesti toteutetuksi erikoisjutuksi, artikkeliksi, reportaasiksi tai ohjelmaksi. Feature pohjautuu aiheeltaan usein johonkin uutistapahtumaan, mutta on sisällöltään uutista ajattomampi ja monipuolisempi. Featureksi määritellään usein kaikki ei-uutismaiset, varsinkin viihdepainotteiset jutut. (Kuutti 2017, 7.4.2017.)

Analyysini keskiössä oleva musiikkijournalismi käsittelee nimenomaan populaarimusiikkia. Populaarimusiikin määrittely on haastavaa, sillä sateenvarjoterminä se kattaa alleen nykypäivänä hyvin useita musiikkityylejä, kuten esimerkiksi rockin, popin, hiphopin sekä joissain tapauksissa myös jazzmusiikin. Roy Shuker (2008, 7) määrittelee populaarimusiikin olevan sekoitus musiikillisten traditioista, tyyleistä ja vaikutteista, ja sen ainoita yhdistäviä tekijöitä ovat voimakas rytmielementti ja se, että sitä esitetään yleensä sähköisesti vahvistettuna.

Viittaan opinnäytetyössäni usein myös populaarikulttuurin käsitteeseen. Populaarikulttuurin määrittely on pitkälti yhtä vaikeaa kuin populaarimusiikin määrittelemisen. John Fiske (1989, 25) määrittelee populaarikulttuurin yhteiskunnallisen hierarkian kautta. Fiskin mukaan populaarikulttuuri on kulttuuria, jonka kautta ihmiset etsivät omaa suhdettaan yhteiskunnalliseen hierarkiaan. Populaarikulttuuri voidaan siis nähdä työväenluokan vastavoimana porvarilliselle valtakulttuurille, jota voidaan kutsua esimerkiksi korkeakulttuuriksi. Musiikkijournalismissa populaarikulttuurin ja korkeakulttuurin ero näkyy mielestäni siinä, etteivät musiikkilehdet useimmiten käsittele sekä populaarimusiikkia että taidemusiikkia eli niin sanottua klassista musiikkia.

3 MENETELMÄ

Toteutan analyysin kvalitatiiviselle tutkimukselle ominaisella tavalla induktiivisesti eli aineistolähtöisesti. Induktiivisuudella tarkoitetaan sitä, että teoria rakennetaan empiirisestä aineistosta lähtien eli yksittäisistä havainnoista edetään yleisempiin väitteisiin. (Eskola & Suoranta 1998, 19, 83.)

3.1 Tekstianalyysi

Tutkimusyksikköinäni toimivat jutut sekä juttujen sisällä olevat tekstikappaleet. Analysoin kummastakin lehdestä kymmenen artistia käsittelevää artikkelia ja luokittelin juttujen sisällä olevat kappaleet aihepiireittäin. Toisin kuin olin alun perin suunnitellut, huomasin jo analysoinnin alussa, että yksittäiset tekstin kappaleet saattoivat käsitellä useampaa, jopa neljää eri aihealuetta. Pyrin alusta lähtien muovaamaan analyysini aiheuokittelua sitä mukaa, kun uusia aihealueita tai tekstin sisällä toimivia moodeja ilmestyi. Luin analysoimani jutut vielä toiseen kertaan ja pyrin havaitsemaan ensimmäisinä analysoimistani jutuista aihealueet ja moodit, jotka erottuivat omiksi aiheikseen vasta ensimmäisen analyysikierroksen loppupuolella. Lopuksi jaoin löytyneet noin 40 aihetta yhdeksään eri yläkategoriaan, joita käsitelen ja vertailen myöhemmin opinnäytetyöstä löytyvässä Tulokset-luvussa.

Ennen juttujen analysointia tein hypoteesin, että Rolling Stone käsittelee jutuissaan enemmän poliittisia ja yhteiskunnallisia aiheita, kun taas Rumba keskittyy enemmän musiikkiin taiteenlajina. Rolling Stone käsittelee politiikkaa erityisen paljon Yhdysvaltain presidentinvaalien aikaan ja kritisoi erityisesti verkkojulkaisussaan presidentiksi valitun Donald Trumpin poliittista linjaa ja toimintaa. Poliittikka oli vahvasti esillä vuonna 2016 myös Rumban numerossa 2/2016, jossa teemallinen pääpaino oli poliittisessa tai muuten yhteiskunnallisiin asioihin kantaa ottavassa musiikki 2010-luvulla. Toisin kuin yhdysvaltalainen vertailukohteensa, musiikkiin keskittyvä Rumba ei kuitenkaan ota kantaa poliittisiin tapahtumiin puolesta tai vastaan, vaan käsittelee Trumpiin liittyviä ilmiöitä (esimerkiksi muusikkojen esittämiä mielipiteitä tai protesteja) uutisoimalla niistä verkkosivuillaan.

Tarkoituksenani oli määritellä, kuinka paljon Rumba- ja Rolling Stone -lehdet käsittelevät artikkeleissaan musiikkia, artistien esiintymisiä, musiikin ulkopuolisia asioita (esimerkiksi

yhteiskunnallisia kysymyksiä) ja taiteidenvälisiä näkökulmia artisteista kertovissa artikkeleissaan. Vertailukohteiksi valitsemani lehdet ovat kumpikin monen vuosikymmenen ajan julkaistuja paikkansa musiikkijournalismin kentällä vakiinnuttaneita musiikkilehtiä. Vaikka Rolling Stone voidaankin kategorisoida yleisaikakauslehdiksi, tässä opinnäytteessä käsittelen sitä musiikkilehtenä, sillä lehdestä käsiteltäväksi valitsemani artikkelit käsittelevät musiikin tekijöitä ja musiikkia.

Bruce Eaton ohjeistaa *How to Write About Music* -kirjassa (Grossan & Woodworth 2015, 116) musiikkijournalistiksi haluavia tavalla, joka selittää hyvin musiikkijournalismin kiinnostusta muusikoiden ulkomusiikillisiin kiinnostuksen kohteisiin. Yksi näkökulma artistia käsittelevään artikkeliin voi olla artistin kiinnostuksen kohde musiikin ulkopuolelta. Musiikin ulkopuoleisten kiinnostusten kohteiden käsittely luo artistiin liittyvään henkilökuvajuttuun syvyyttä ja antaa perspektiiviä tämän sanomisille.

”I try to learn something about the subject’s interests beyond music and work those topics into the conversation early on.”
– Bruce Eaton, musiikkitoimittaja (Grossan & Woodworth 2015, 116.)

The Believer -lehden toimittaja (alkuperäinen sanamuoto ”editor” viittaa sekä toimittajaan että toimitussihteerin tehtävistä vastuussa olevaan henkilöön) Casey Jarman (emt., 116) menee Eatonia pidemmälle kuvaillessaan millaisia asioita musiikkijournalisti ja artisti voivat keskustella haastattelussaan. Jarmanin mukaan artistit voivat puhua rakkauden ja kuoleman kaltaisista suurista teemoista ilman suurempia ongelmia. Hänen mukaansa musiikkijournalistin tärkeimpänä tehtävänä on saada artisti kertomaan itsestään tai musiikistaan jotain mielenkiintoisempaa kuin tyyppillisen hehkutuksensa uusimmasta levystään.

”The nice thing about talking to artists is that you can tackle shit like love and death and they generally won’t be freaked out by it. The main thing is just to not give them any opportunity to give you the standard spiel about their new album or whatever. You don’t want that, and however secretly, they don’t either.”
– Casey Jarman, The Believer -lehden toimittaja (Grossan & Woodworth 2015, 116.)

Jarmanin näkemyksen voi tulkita koskemaan toimittajan työtä yleisemmällä tasolla. Toimittajan tehtävänä on toimia yleisönsä silminä ja korvina sekä pyrkiä kuvaamaan ympäröivää todellisuutta mahdollisimman todenmukaisesti. Musiikkia käsittelevä toimittaja voi halutessaan kulkea levy-yhtiön toimittamien tietojen tai tiedotteiden mukana tai tarkastella artistia kriittisesti ja yrittää kaivaa

haastateltavasta tai jutussa käsiteltävästä henkilöstä enemmän kuin mitä ”tavanomainen hehkutus uusimmasta albumista” kertoo.

Suomessa musiikkijournalismin käsittelemiä aiheita on tutkittu hyvin vähän. Karhunen (2013, 2) tutki pro gradu -tutkielmassaan suomalaisten musiikkilehtien vaikutusta rockmuusikko Ville Valon tähtikuvan rakentumisessa vuosien 1997 ja 2010 välillä. Karhunen pro gradu -työn aineistona oli 35 suomalaisissa musiikkilehdissä julkaistua Ville Valoa käsittelevää artikkelia. Karhunen havaitsi analyysissään, että suurin osa, tarkemmin määriteltynä 31 kappaletta, Valoa käsittelevistä jutuista oli tehty, koska Valon johtamalta HIM-yhtyeeltä oli joko ilmestymässä tai jo ilmestynyt uusi albumi. Analyysin otannasta vain seitsemässä jutussa käsiteltiin vain ja ainoastaan musiikkia ja 28 jutussa käsiteltiin muita teemoja, kuten Valon alkoholinkäyttöä ja rakkauselämää.

Karhunen (emt, 34) mukaan musiikkimedioihin uutiseksi tai haastattelun aiheeksi riittää monesti, että artisti on tehnyt uuden levyn, mutta näin ei välttämättä ole muissa medioissa. Isommilla artisteilla ja bändeillä uuden albumin ilmestyminen riittää usein haastatteluun pääsemiseksi. Karhunen havainto on hyvin ymmärrettävä: Suomen kokoisessa maassa musiikkilehdistön tulee toimia suhteellisen pienellä uutiskynnyksellä ja suuren artistin uusi levy on lukijoita kiinnostava aihe. Musiikkijournalismi toimii samalla periaatteella kuin kaikki muukin journalismi: asioista uutisoidaan silloin, kun jotain ajankohtaista käsiteltävää on.

Tarkistelen osana analyysiani haastattelun teon motiivia eli tyypillisimmin artistin senhetkistä ajankohtaisuutta. Ajankohtaisuus toimii viitekehystenä artistista tehdylle artikkelille ja vaikuttaa suuresti haastattelussa esitetyille kysymyksille ja artikkelin aihealueiden painotukselle. Esimerkkinä ajankohtaisuuden vaikutuksesta aihepiirien käsittelyyn mainittakoon Leonard Cohen, jota käsitellään tekstiaineiston analyysin materiaalissa sekä Rumban että Rolling Stonen sivuilla. Leonard Cohenin lokakuussa 2016 viimeiseksi jäänyt *You Want It Darker* -albumi sekä artistin kuolema tätä seuraavassa kuussa vaikutti suuresti musiikkijournalismin tapaan käsitellä Cohenin uraa. *You Want It Darker* -albumi tulkittiin vääjäämättömän kuolemansa tiedostavan lauluntekijän harkituiksi jäähyväisiksi, ja siitä etsittiinkin selityksiä ja näkökulmia artistin pitkään uraan muun muassa Leonard Cohenin pitkät jäähyväiset -jutussa (Rumba 5/2016).

Hypoteesinani tutkimuksessa on, että suomalainen Rumba käsittelee enemmän muusikoiden teoksiin ja uraan liittyviä aiheita yhdysvaltalaisen Rolling Stonen painottuessa kysymyksissään enemmän poliittisesti ajankohtaisiin aiheisiin. Oletukseni taustalla on Rolling Stonen yleinen

kiinnostus politiikkaa kohtaan, joka on erityisesti näkynyt lehden sisällössä Donald Trumpin noustua Yhdysvaltain presidentin virkaan. Poliitiikan aihepiirin painottumista Rolling Stonen journalistisessa linjassa selittää lehden historiallinen tausta 1960-luvun vastakulttuurissa. Rolling Stone on käsitellyt politiikkaa jo vuoden 1967 marraskuussa julkaistusta ensimmäisestä numerostaan lähtien.

“The cover of our very first issue – a still image from John Lennon's movie *How I Won the War* – instantly establishes the mix of politics, culture and music that has come to define the magazine.” (Rolling Stone Coverwall, viitattu 3.3.2017.)

Voin myös vahvasti olettaa Rolling Stonen käsittelevän kansainvälisesti merkittävämpiä, useimmiten yhdysvaltalaisia, artisteja ja Rumban keskittyvän enemmän suomalaisiin ja Suomessa esiintymässä käyviin artisteihin. Myös tämä rajanveto perustuu journalismin periaatteisiin paikallisen yleisön – Rumban tapauksessa suomalaisten musiikkifanien – palvelemiseen. Suomessa toimivan musiikkilehden kannattaa kohdistaa journalisminsa käsittelemään suomalaisille musiikinkuluttajille relevantteja aiheita ja artisteja.

3.2 Haastattelu

Tekstiaineiston analysoinnin jälkeen haastattelin kahta suomalaisen musiikkijournalismin kenttää hyvin tuntevaa henkilöä: Rumba-lehden päätoimittajana vuodesta 2011 vuoteen 2015 asti toiminutta Teemu Fiiliniä sekä Soundi-lehden päätoimittajaa Mikko Meriläistä. Haastattelujen tarkoituksena oli peilata analyysituloksieni paikkansapitävyyttä tapaan, jolla suomalaisen musiikkijournalismin tekemisessä vahvasti mukana olleet henkilöt kokevat suomalaisen musiikkijournalismin käsittelemät aihealueet, sekä syventää analyysissä tekemieni havaintojen taustoja.

Tutkimuskäyttöön on olemassa useita erilaisia haastattelulajeja, mutta näistä yleisimmin käytettyjä ovat lomakehaastattelu, strukturoimaton haastattelu sekä puolistrukturoitu haastattelu (Hirsjärvi & Hurme 2006, 42–44). Haastateltavien henkilöiden pienen määrän vuoksi sekä selkeyttäakseni haastattelun teemoja valitsin haastattelumenetelmäksi puolistrukturoidun haastattelun, jossa kaikille haastateltaville esitetään samat tai likipitään samat kysymykset suunnilleen samassa järjestyksessä.

Koin tärkeäksi esittää samat kysymykset kummallekin haastattelevalle henkilölle ja keskittyä haastattelussa analyysissäni suureen osaan nousseiden aihepiirien käsittelytapoihin. Tällä toimintatavalla halusin selvittää, mitä mieltä suomalaista musiikkijournalismia tuntevat haastateltavani olivat löytämistäni eroista ja yhtäläisyyksistä Rumban ja Rolling Stonen aihepiirien painotuksista sekä journalistisista käsittelytavoista.

Toteutin haastattelut videopuheluiden avulla ja nauhoittaen tietokoneesta kuuluvan äänen älypuhelimien nauhurisovelluksella. Tämän jälkeen litteroin nauhoittamani haastatteluaineiston tekstimuotoon ja tiivistin näistä mielestäni tärkeimmiksi nousseet asiat opinnäytetyöni Haastattelut-lukuun.

4 TEKSTIAINEISTO

Tutkimukseni tekstiaineistonani toimi kymmenen Rumbassa ja kymmenen Rolling Stonessa julkaistua artistia tai yhtyettä käsittelevää artikkelia. Tekstiaineiston pääpaino on tyylipuhdasta henkilökuvaa muistuttavissa artistihaastatteluisa, mutta joukkoon kuuluu myös artikkeleita, joissa käsiteltävää artistia ei välttämättä ole haastateltu ollenkaan. Vertailen aiheiden ja teemojen esiintymistä Rumbassa ja Rolling Stonessa pyrkien muodostamaan käsityksen, mitä aiheita suomalainen musiikkijournalismi, jonka case-kohteena Rumba-lehti toimii, painottaa verrattuna kansainväliseen musiikkijournalismiin.

Valitsin käsittelemäni numerot puolen vuoden ajanjaksolta vuoden 2016 syyskuusta ja vuoden 2017 maaliskuuhun. Vertailussa toimineista lehdistä löytyi kaksi juttua, jotka käsitelivät samaa artistia: marraskuussa 2016 menehtynyttä laulaja-lauluntekijä Leonard Cohenia. Toisin kuin muut analyysissa käsitellyt jutut, Cohenista kertovat kaksi artikkelia olivat juttutyypiltään muistikirjoituksia, mikä vaikutti ratkaisevasti juttujen aihepainotuksiin. Cohenia käsiteltäessä sekä Rumba että Rolling Stone nostivat esille samankaltaisia anekdootteja ja tulkintoja artistin elämästä. Kumpikin lehti esimerkiksi nosti Cohenin uran jälkivaiheiden kannalta merkittäväksi käänteeksi tapahtumasarjan, jossa laulaja-lauluntekijän manageri Kelly Lynch kavalsi Cohenilta miljoonia dollareja lähes vuosikymmenen mittaan. Kumpikin lehti nostaa esille, kuinka eläkesäästönsä menettänyt muusikko palaa kiertueille vuosina 2008–2012 ja löytää luomisvoimansa uudelleen esittäessään vanhoja kappaleitaan joka ilta.

Case-kohteina toimivista lehdistä Rumba on selkeästi enemmän keskittynyt musiikkijournalismiin kuin kansainvälisenä vertailukohteena toimiva Rolling Stone. Rumban sisällön yhdistävänä viitekehyksenä toimii musiikki ja vaikka jutuissa käsiteltäisiinkin musiikin ulkopuolisia aiheita, kuten vaikkapa kirjallisuutta tai populaarikulttuuria, ovat haastateltavat tai muuten jutun keskiössä olevat henkilöt lähes poikkeuksetta muusikoita.

4.1 Analysoidut jutut ja niissä käsitellyt jutut genreittäin

Rolling Stonessa juttujen pääpaino on musiikissa ja populaarikulttuurissa, mutta erityisesti loppuvuodesta 2016 sekä vuoden 2017 alussa usean numeron pääjutuksi nousivat poliittiset teemat, etenkin tammikuussa 2017 valtaan nousutta Yhdysvaltain presidentti Donald Trumpia kritisoivien juttujen muodossa. Siitä huolimatta, että politiikka nostettiin Rolling Stonessa monen numeron pääjutun aiheeksi, on varsinkin lehden palstojen painotus silti hyvin paljon musiikkiin keskittyvä. Huomattavaa on myös, että niistä seitsemästä Rolling Stonen numerosta, joista valitsin analyysiin päätyneet kymmenen juttua, politiikka oli nostettu kansikuvaan vain yhdessä numerossa, jossa käsiteltiin Yhdysvaltain presidentin virassa lopettavaa Barack Obamaa, kun taas muusikko tai yhtye oli nostettu neljän numeron kansikuvaan. Poliittisuuden voidaan siis tulkita olevan Rolling Stonelle lehden imagon kannalta toissijainen aihepiiri.

Aloitin analyysin sattumalta vanhimmasta Rumba-jutusta (Mitä tulee alfan jälkeen? / Paperi, ilmestynyt Rumbassa 4/2016) lähtien, mutta muuten en edennyt artikkelien analysoinnissa ajallisesti kronologisessa järjestyksessä. Ajallisesti (lehden julkaisupäivämäärästä katsottuna) uusimpina juttuina analysoin tutkimushetkellä uusinta Rumba-lehteä (1/2017, julkaisupäivämäärä 24.2.2017, Rumban mediakortti, tarkistettu 21.3.2017), josta analyysiin nousi yhteensä neljä juttua: Viimeinen sukupolvikokemus (Ultra Bra), Indiepojat karkkikaupassa (Liima), Kahlitsematonta voimaa (Swans) sekä Paluu ensirakkaan luo (The XX). Analyysissä käytetyt Rumban jutut olivat numeroista 4/2016, 5/2016 sekä 1/2017. Analyysissä käytetyt Rolling Stonen jutut olivat lehden numeroista 19/2016, 21/2016, 22/2016, 23/2016, 24/2016, 25–26/2016 (kaksoisnumero) sekä 3/2017.

Jaoin analyysissani käsittelemäni artikkelit eri musiikkigenrejen edustajien mukaan. Rockmusiikki painottui erityisesti Rolling Stonessa, jossa kuusi analysoiduista jutuista (The Rolling Stones, Bruce Springsteen, Laura Jane Grace / Against Me!, Phish, Green Day, Sting) käsitteli rock-artisteja, kun taas loput neljä pop-artistia (Bruno Mars), elektronisen tanssimusiikin artistia (The Chainsmokers), rap-yhtyettä (Run the Jewels) sekä jo aiemmin mainittua Leonard Cohenia. Musiikkigenrejen välinen hajonta oli suurempaa Rumbassa, jossa kymmenestä analysoidusta jutusta kolme käsitteli rockartistia tai -yhtyettä, kaksi pop-artistia (Justin Bieber, Ultra Bra), kaksi muu-kategoriaan sijoitettavaa yhtyettä (The XX ja Liima) sekä kolme muuta rap-artistia, elokuväsäveltäjää tai laulaja-lauluntekijää (Paperi T, Ennio Morricone ja Leonard Cohen).

4.2 Artikkelien teon syy

Kahdenkymmenen jutun otannassani olleista jutuista lähes puolet (9) oli tehty artistin vasta julkaistun tai pian julkaistavan uuden albumin vuoksi. Analyysissa suomalaista musiikkijournalismia edustaneen Rumban jutuista kuitenkin vain kahdessa (The XX ja Liima) jutun tekemisen syynä oli puhtaasti ainoastaan artistin uusi albumi. Rolling Stonen artistihaastatteluista seitsemän (Green Day, Sting, Run The Jewels, Laura Jane Grace / Against Me, Phish, Bruno Mars ja The Rolling Stones) oli tehty artistin uuden levyn julkaisun vuoksi.

Analyysin otannassa Rumban jutuista suuri osa oli tehty yllättävästi artistin Suomen-vierailua silmällä pitäen. Kymmenestä jutusta neljän kontekstina (The Cure, Justin Bieber, Ennio Morricone ja Swans) toimi artistin tuleva esiintyminen Suomessa. Näissä jutuissa perehdyttiin erityisesti artistin uran historiaan, ja aiempiin levytyksiin sekä tarkasteltiin artistin roolia ja vaikutusta populaarimusiikissa ja -kulttuurissa. Huomionarvoisena pidettäköön myös sitä, että näitä juttuja varten toimittaja ei ollut lainkaan haastatellut itse artistia, vaan artistista kerrottiin aiempien töiden esteettisen arvioinnin (The Cure, Swans), julkisuuskuvan ja tähteyden analysoinnin (Justin Bieber) sekä artistin fanien näkökulman kautta. Tällaista juttutyyppiä ei esiintynyt ollenkaan Rolling Stonessa, jossa lähes kaikissa (Leonard Cohenia käsittelevää juttua lukuun ottamatta) artistia oli haastateltu jutussa. Tämä on mielestäni helposti selitettävissä esimerkiksi Suomen maantieteellisellä etäisyydellä ulkomaisista artisteista, Rolling Stone -lehden merkityksellä populaarikulttuurin kentällä sekä myös ulkopuolisen tarkastelun hyödyntämisestä journalistisena näkökulmana tai metodina.

Artistien toiminta musiikin ulkopuolella toimi jutun tekemisen syynä yhteensä kolmessa tapauksessa. Rumban jutuista kaksi oli tehty musiikkiartistin puhtaasti ulkomusiikillisen toiminnan vuoksi. Näistä jutuista toinen, *Mitä tulee alfan jälkeen?* oli tehty rap-artisti Paperi T:n (jutun julkaisuhetkellä vielä) pian julkaistavan *post-alfa*-runokokoelman [sic] vuoksi, kun taas toinen musiikin ulkopuolista taiteellista toimintaa käsitellyt Rumban juttu *Jästipään muotokuva* kertoi rockmuusikko Mika Rätöstä, jonka esikoiselokuva *Samurai Rauni Reposarelainen* sai ensi-iltansa syyskuussa 2016.

Ajankohtaisesta kontekstistaan, eli musiikin ulkopuolisesta toiminnasta, huolimatta sekä Paperi T:tä että Mika Rättöä käsiteltiin näissä jutuissa pääsääntöisesti heidän musiikkinsa kautta. Paperi T:tä, eli Henri Pulkista, käsiteltiin *Mitä tulee alfan jälkeen?* -jutussa erityisesti tämän julkisuuskuvan

(niin sanotun intellektuelliräppäri-imagon) sekä Suomi-rapin valtavirran ulkopuolisen toimijan statuksen kautta. Mika Rättöä verrataan *Jästipään muotokuva* -jutussa löytöretkeilijä Kristoffer Kolumbukseen ja aihepiirien puolesta pysytään vahvasti Rätön taiteellisten ”löytöretkien” eli kokeiluiden kuvaamisessa.

Rolling Stonessa ainoa puhtaasti muusikon ulkomusiikilliseen toimintaan liittyvä juttu True Bruce käsittelee omaelämäkertansa juuri julkaissutta rockmuusikko Bruce Springsteeniä. Rolling Stonen käsittelytapa eroaa Rumban käsittelytavasta ratkaisevasti, sillä *True Bruce* -juttu keskittyy huomattavasti Springsteenin yksityiselämään ja henkilökohtaiseen tarinaan. Toinen kirjaan keskittynyt Rolling Stonen juttu kertoi Against Me! -punkyhtyeen laulaja-kitaristi Laura Jane Gracesta, joka julkaisi marraskuussa 2016 sukupuoli-identiteettiinsä ja sukupuolenkorjausprosessiinsa keskittyneen *Tranny*-kirjan. Laura Jane Grace against world -jutussa ajankohtaisena aiheena oli kirjan lisäksi myös Against Me!-n uusi albumi, joten en luokitellut artistin julkaisemaa kirjaa jutun ainoaksi tekosyyksi. Bruce Springsteenin ja Laura Jane Gracen elämäkertakirjoihin keskittyneet haastattelut eivät läheskään olleet ainoita Rolling Stonen juttuja, joissa käsiteltiin vahvasti artistin henkilökohtaista elämää, myös muissa lehden jutuissa oli suomalaisen vertailukohteeseensa nähden huomattavasti enemmän esillä artistien henkilökohtaiseen elämän vaiheisiin pureutuva human interest -ote.

Muita jutun teon perusteita olivat muun muassa artistin kuolema (Leonard Cohenista kertoneet kaksi juttua), artistin paluu pitkältä tauolta (*Viimeinen sukupolvikokemus/Ultra Bra*) sekä artistin nopea nousu menestykseen (*Dudes of the Dance/The Chainsmokers*). Ultra Brasta kertova *Viimeinen sukupolvikokemus* (Rumba 1/2017) keskittyi huomattavasti enemmän kuvaamaan suomalaisen yhteiskunnan tilaa 1990-luvulla kuin itse musiikkia.

5 TEKSTIAINEISTON ANALYYSIN TULOKSET

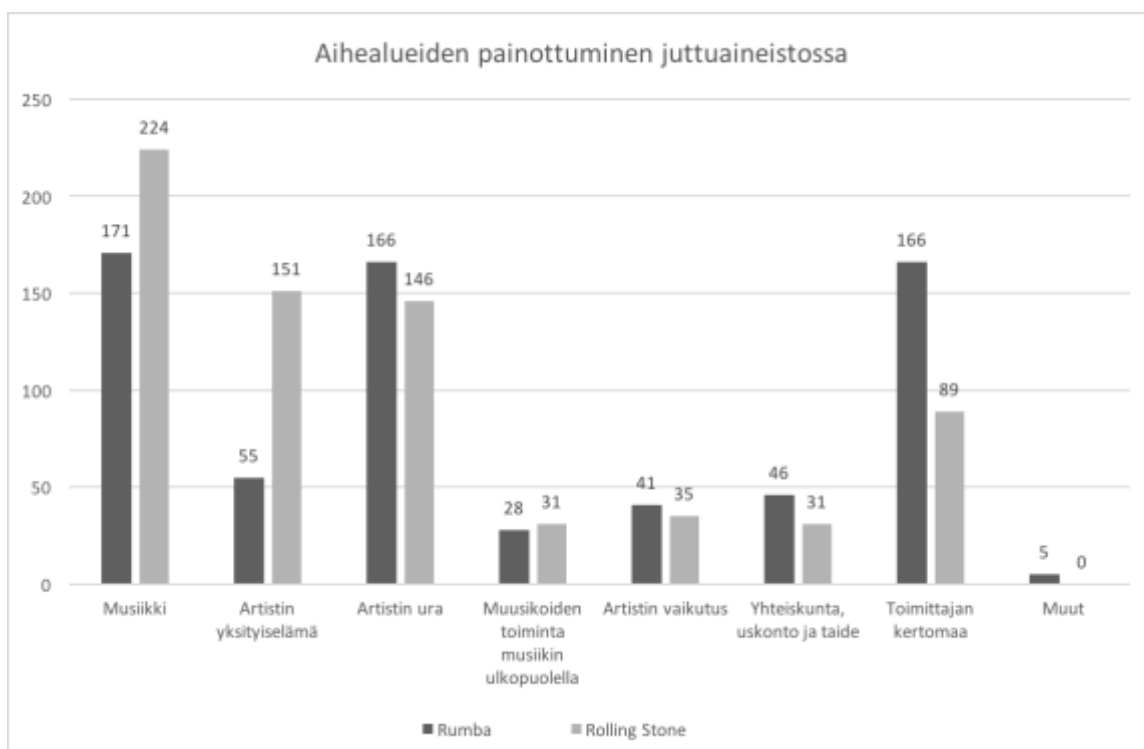
Analysoin opinnäytetyössäni käyttämäni lehtijutut läpi kahteen kertaan. Ensimmäisellä luku- ja analysointikierröksellä pyrin tarkastelemaan mitä aiheita juttujen tekstikappaleiden sisällä käsiteltiin ja luomaan uusia kategorioita sitä mukaa, kun tekstissä tuli vastaan aihe tai käsittelykulma, jota aiemmissa jutuissa ei ollut käsitelty.

Ensimmäisellä analysointikierröksellä löysin analysoimistani 20 jutusta yhteensä 41 erilaista aihetta tai moodia. Pyrin rajaamaan omaan kategoriaansa kaikki kappaleet, joissa toimittaja teki havaintoja tai arvioita artistin musiikista, esimerkiksi aiempien levyjen tapauksessa. Toisella analysointikierröksellä kävin uudelleen läpi analyysimateriaalin ja kiinnitin erityistä huomiota ensimmäisenä analysoimiini juttuihin ja tarkensin niihin analyysin myöhemmässä vaiheessa esille nousseet aiheet. Tällä menetelmällä pyrin merkitsemään myös analyysimateriaalin alkupäässä olleista artikkeleista aiheet, joiden yleisyyden havaitsin vasta analyysin loppupuolella. Yhtenä tällaisista vasta loppuvaiheessa omaksi aiheekseen nostamistani teemoista mainittakoon musiikin äänittäminen eli artistin työskenteleminen studiossa, jota voidaan hyvällä syyllä pitää varsin merkittävänä osana musiikin luomisprosessin kuvaamista musiikkijournalismissa.

Aiheiden määrittelyn jälkeen kokosin aiheet taulukkoon ja laskin, kuinka paljon eri aihealueet painoutuivat lehdissä. Aihealueiden painottumista kuvaava taulukko löytyy tutkielman liitteestä 1. Tämän jälkeen jaoin 41 aihealuetta yhdeksään suurempaan aihekokonaisuuteen, joita käsittelem tässä luvussa. Aihekokonaisuudet ovat musiikki, artistin yksityiselämä, artistin ura, muusikoiden toiminta musiikin ulkopuolella, artistin vaikutus; yhteiskunta, uskonto ja taide; toimittajan kertomaa sekä muut.

Kokosin analysoimassani juttuaineistossa aihealueiden painottumista havainnollistavan pylväsdiagrammin, joka löytyy opinnäytetyön seuraavalta sivulta. Graafisessa muodossa nousee mielestäni hyvin selvästi esille, kuinka artistien yksityiselämää käsiteltiin huomattavasti enemmän Rolling Stonen artistijutuissa.

KAAVIO 1: Aihealueiden painottuminen juttuaineistossa

5.1 Musiikki ja sen luomisen kuvaaminen ovat suuressa roolissa

Musiikkia käsittelevään aihekokonaisuuteen kokosin artistin esiintymisiä, musiikillisia vaikutteita, musiikin luomista, artistin pääyhtyeen ulkopuolisia projekteja ja yhteistyökuvioita, lyriikoiden aiheita ja tarinoita, musiikin äänittämisprosessia kuvaavat kappaleet sekä kappaleet, joissa käsiteltiin musiikkia yleisellä tasolla.

Artistin esiintymisiä käsiteltiin lähes yhtä paljon niin Rumbassa (29 kappaleessa) kuin Rolling Stonessa (36 kappaleessa). Kummassakin lehdessä artistin esiintymistä kuvailtiin kohtauksena jutun sisällä. Toimittaja Joni Kling aloittaa rap-artisti Paperi T:tä käsittelevän *Mitä tulee alfan jälkeen?* -jutun artistin uralle merkittävän esiintymisen kuvaamisella ja vertaa tätä The Rolling Stonesin surullisenkuuluisaan Altamontin ilmaiskonserttiin.

Elokuinen alkuiltal Flow'n Balloon Stagella: Paperi T esittää uutta versiota Malarian pelko -albumista. Sen julkaisusta on kulunut hieman yli vuosi, ei kahtakymmentä, kuten klassikkolevyjä uusintavilla teemakeikoilla on tapana.

Huhu kertoo, että pikkulavan täyteen ahdettu katsomo natisee liitoksistaan ja penkkiriveistä irtoilee rakenteita. Onko kyseessä pelkkä tuleva kaupunkilegenda – Paperi T:n Altamont –

sitä en osaa sanoa, sillä sataa metriä lähemmäs lavaa on väentungoksessa mahdotonta päästä. (Rumba 4/2016.)

Samankaltainen tapa aloittaa artikkeli artistin esiintymisen kuvaamisella löytyy The Rolling Stonesia käsittelevästä *Back to the Blues* -jutusta, jossa Brian Hiatt kuvailee veteraaniyhtyeen esiintymistä 51 vuotta jutun kirjoittamishetkestä taaksepäin. Esiintymisen kuvaaminen toimii myös pohjustuksena jutulle, joka käsittelee The Rolling Stonesin ja blues-musiikin välistä suhdetta. Esiintymisen kuvaaminen toimii myös yhtyeen alkuaikojen suosion kuvaamisena – hyvin samalla tavalla kuin Paperi T:n Flow-festivaalin esiintymisen kuvaaminen edellisessä esimerkissä.

September 1965. Charlie Watts steps to a microphone in a smart sport jacket, introducing "one of our favorite numbers" to a packed Dublin theater. The 24-year-old drummer heads back to his modest kit, and the Rolling Stones tumble into Howlin' Wolf's "Little Red Rooster", Keith Richards' duh-dunt-dah-duh battling Brian Jones' spiky slide-guitar runs. And a thousand Irish teenage girls greet each Chess Records guitar stab with crescendoing, this-song-is-so-fab shrieks. (Later, the audience will embark on an actual riot, storming the stage, which just makes it a typical Stones tour stop.) (Rolling Stone 24/2016.)

Artistien musiikillisia vaikutteita käsiteltiin vertailukohteina toimineiden lehtien jutuissa yllättävän vähän. Jutussa käsiteltyjen artistien työhön vaikuttaneeseen musiikkiin viitattiin Rumban jutuissa vain 7 kappaleessa, kun taas Rolling Stonessa artistien musiikillisia vaikutteita käsiteltiin 17 kappaleessa. Artistin musiikillisia vaikutteita käsiteltiin Rumbassa Paperi T:n työskentelyssä esikuvina, joihin tämä peilaa omia sanoituksiaan.

Hän viittaa mielellään vuosituhatosen alkupuolella kuuntelemiinsa indiebändeihin. Rapttekstiin hänellä on vuosia ollut ajatuksena tuoda jotain samaa kuin mitä on vaikka Morrissey, Magnetic Fieldsin tai Belle and Sebastianin sanoituksissa: tasapainottelua naiivin ja synkän väliltä. (Rumba 4/2017.)

Rolling Stonen Combat Rap -jutussa Run the Jewels -yhtyeen jäsen El-P:n musiikillisia vaikutteita kuvataan osana artistin henkilökohtaista kasvutarinaa ja uran kehitystä. El-P:n musiikilliset vaikutteet esitetään jutussa perusteena yhtyeen musiikin erityislaatuudelle – tuottajana toimivan muusikon taustojen kuvaaminen toimii pohjustuksena Run the Jewelsin erityislaatuudelle.

Jaime's mother allowed him to attend a school to focus on music production, and by the time he was 15, he'd landed the same manager as Mobb Deep. In addition to hip-hop, he loved Steve Reich, John Carpenter scores, Gary Numan and Devo. A fantastic, proudly unconventional producer, El-P developed an aesthetic that mixes sci-fi synthesizers with frenetic percussion – something like a boom-bap Vangelis. (Rolling Stone 3/2017.)

Musiikin luomisprosessin kuvaaminen oli yksi selvästi kummankin lehden juttujen yleisimmin käsittelemistä aiheista. Musiikin luomisprosessia käsiteltiin Rumban artikkeleissa 77 kappaleessa ja Rolling Stonen artikkeleissa 82 kappaleessa, ja teema nousi täysin ymmärrettävästi eniten esille jutuissa, jotka oli tehty artistin julkaistessa uuden albumin.

Yksittäisistä jutuista musiikin luomisprosessia eniten käsiteltiin Liima-yhtyeestä kertovassa *Indiepojat karkkikaupassa* -jutussa (15 kappaletta, Rumba 1/2017) sekä pop-tähti Bruno Marsia käsittelevässä *Life on Planet Mars* -jutussa (18 kappaletta, Rolling Stone 23/2016). Näiden juttujen aihepainotuksia verrattaessa täytyy ottaa huomioon myös niiden pituus, sillä *Indiepojat karkkikaupassa* on analyysiaineiston selvästi lyhyin juttu (kaksi aukeamaa, kolme sivua tekstiä), kun taas *Life on Planet Mars* on mitaltaan huomattavasti pitempi (kolme aukeamaa, joista neljä sivua kolmepalstaista tekstiä).

Musiikin luomisprosessia käsitellään *Indiepojat karkkikaupassa* -jutussa hyvin maanläheisesti ja mystifioimatta. Musiikin luomisprosessin kuvaaminen muistuttaa jutussa lähes työyhteisön projektin raportointia: töitä tehtiin aamusta iltaan, välillä pidettiin ruokatunti ja palattiin niin sanotusti takaisin sorvin ääreen. Jutussa Liima-yhtyeen Rasmus Stolberg ja Tatu Rönkkö kuvailevat seuraavasti bändin viiden päivän Porvoon-vierailua, jonka aikana yhtye äänitti toisen albuminsa pohjaraidat.

”Porvoossa eristimme itsemme muusta maailmasta ja teimme hommia 15 tuntia päivässä. Se oli juuri mitä tarvitsimme”, Rasmus Stolberg kertoo Skypen välityksellä.
”Bändin välinen dialogi oli jatkuvaa ja ideointi eli vapaana. Ruokatunnilla keksittyä ajatusta voitiin kokeilla välittömästi”, kuvaan tullut Tatu Rönkkö jatkaa. (Rumba 1/2017.)

Rolling Stonen *Life on Planet Mars* -jutussa musiikin luomisprosessia käsitellään sen sijaan lähes myyttisenä tapahtumana, jota jutun pääosassa oleva pop-artisti Bruno Mars vertaa päässään näkemänsä elokuvan soundtrackin säveltämiseen. Suora suomennos ääniraita ei mielestäni tavoita täysin englanninkielisen termin merkitystä.

Mars says he wanted to make a soundtrack for a movie in his head. He sets the scene:
”We’re in New York. Summer night. The baddest roof-top house party. 2:30 in the morning, the band comes out, fucking dipped in Versace. The girls are screaming. And then the flyest lead singer the world has ever seen comes on and singing some shit.” (Rolling Stone 23/2016.)

Life on Planet Mars -jutussa uuden musiikin kirjoittaminen esitetään haasteellisena ja jutun kohteena oleva Bruno Mars tuskailee uusien ideoiden keksimisen vaikeutta. Haastattelussa Mars kertoo luomisen tuskasta artistin työtä mystifioivalla tavalla, jossa korostuu kappaleiden kirjoittamisen vaikeus. Mars kuvailee kuinka jokainen ”biitti” on jo tehty, jokainen riimi jo sanottu, jokainen sointukulku käytetty ja kuinka hän kilpailee miljardien muiden kappaleiden kanssa, vaikka tosiasiansa kuuluukin maapallon suurimpien pop-tähtien joukkoon. Tätä ei kuitenkaan kyseenalaisteta jutussa, eikä Marsin puheita miljardien kappaleiden kanssa kilpailemisesta suhteuteta tämän asemaan musiikkikentällä.

This doesn't make songwriting any easier for him. "Bro, it's the hardest," Mars says. "Every beat has already made, every rhyme has already been said, every chord progression has already been done. I'm competing with billions of other songs.... It's like winning the lottery, you just gotta get lucky." (Rolling Stone 23/2016.)

Artistin pääyhtyeen ulkopuoleisia musiikkiprojekteja ja yhteistyökuvioita käsiteltiin analyysiotannassa yhteensä kahdeksassa jutussa. Swans-yhtyettä käsittelevässä jutussa Kahlitsematonta voimaa (Rumba 1/2017) bändin keulakuva Michael Giran toinen yhtye Angels of Light (jossa Gira vaikutti vuosina 1998–2009 Swansin ollessa hajonnut) tulkittiin vain Giran väliaikaisena projektina ennen Swansin uutta tuleamista. Toimittajan tekemää tulkintaa pohjustetaan artistin aiemmassa haastattelussa kertomalla sitaatilla, jonka lähdettä ei kuitenkaan mainita jutussa.

Swansin lopettamisen jälkeen Gira keskittyi työstämään Angels of Light -yhtyettään ja sen seesteisempää ilmaisua. Tietenkin hän rehvakkaana julisti Swansin olevan lopullisesti ohi, mutta mihinkäs mies rististään pääsisi. Angels of Lightistakin Gira puhui ”sellaisena, joksi olisin halunnut Swansin kehittyvän”. Swans ei selvästikään ollut vain yksi projekti vaan elämäntyö. (Rumba 1/2017.)

Musiikin käsitteleminen yleisellä tasolla oli suhteellisen harvinaista sekä Rumbassa (19 kappaleessa) että Rolling Stonessa (22 kappaleessa). Musiikkia käsiteltäessä yleisellä tasolla jutuissa esimerkiksi esitettiin kritiikkiä tietyn tyyllilajin sisäisille tapahtumille, kuvailtiin populaarimusiikin ilmiöiden muutoksia ja käsiteltiin musiikin kuluttamisen muotojen muuttumista. Kritiikkiä oman tyyllilajinsa seuraajia kohtaan esitti Paperi T, jonka kohdalla käsiteltiin tämän artistikuvan eroavaisuutta valtavirran rap-musiikista.

Hän huomauttaa, kuinka vähän raplyriikan mieskuvastosta lopulta kirjoitetaan kriittisesti. Vasta kun kentälle tulee joku kirjallisempi hahmo, ilmiöön tartutaan.

”Ei ketään kiinnosta, mitä räppärit sanovat. Tai edes suomalainen popmusiikki yleisesti. Ajatellaanko automaattisesti, että ne ihmiset ovat ei-mielenkiintoisia tai ei-älykkäitä, ettei niiden takia kannata edes vaivautua?” Pulkkinen pohtii. (Rumba 4/2016.)

5.2 Suomalaisen artistien yksityiselämään ei puututa

Artistin yksityiselämää käsittelevät aihepiirit painoutuivat erityisesti Rolling Stonen jutuissa, joissa artistin yksityiselämää käsiteltiin yhteensä 151 kappaleessa. Rumbassa vastaavasti artistin yksityiselämää käsiteltiin vain 55 kappaleessa, joista kotimaisten artistien yksityiselämään viitattiin vain 8 kappaleessa.

Rumban jutuissa artistin yksityiselämää käsiteltiin yksityiskohtaisesti ja artistin lähipiirin henkilöitä nimillä yksilöimällä vain ulkomaisten artistien tapauksessa. Näin tehtiin esimerkiksi Justin Bieberiä käsittelevässä *I want to Believe* -jutussa, jossa käsiteltyjen tietojen lähteitä ei oltu määritelty, mutta oletettavasti kyseessä oli niin sanotusti ”vapaata riistaa”, eli jo aiemmin julkisuuteen nousseita tietoja laulajatähden perheestä ja elämästä.

15-vuotiaana Pattie löysi myös Jeremyn. 17-vuotiaana vuonna 1994 Kanadan Ontarion Londonissa, hän sai Justinin.

Päivänä, jona Justin syntyi, isä-Jeremy istui putkassa tappelemisesta. Hän oli viinaan menevä ja väkivaltainen mies, joka otti toistuvasti yhteen myös Pattien kanssa. (Rumba 4/2016.)

On vaikea kuvitella, että suomalainen musiikkilehti käsittelee kotimaisen laulajatähden perhe-elämää samanlaisella tarkkuudella. Suomalaisia artisteja käsiteltäessä artistin henkilökohtaista elämää käsitellään Rumban jutuissa sivumennen tai ei ollenkaan. Rap-artisti Paperi T:n perhetaustoja käsitellään kokonaisuudessaan yhdessä kappaleessa, josta lukija voi rivien välissä ymmärtää Paperi T -aliaksen taakse kätkeytyvän Henri Pulkkisen tulevan keskiluokkaisesta, kulttuurista yleisesti kiinnostuneesta perhetaustasta.

Samalla hän myöntää, että hiphopin viitekehyksessä hänen taustansa ei ole kaikkein tavanomaisin, vaan vaikutteille on syynsä. Pulkkinen myöntää olevansa lähtöisin kulttuurikodista ja olleensa lapsesta asti kiinnostunut asioista, jotka ympärillä vaikuttaneiden ihmisten kautta assosioituivat kokemukseen aikuisuudesta. (Rumba 4/2016.)

Artistin yksityiselämä nousi suurempaan rooliin analyysissa käsitellyistä Rolling Stonen jutuissa. Syyn tähän eroavaisuuteen kahden vertailukohteena toimineen lehden välillä voi löytää muun muassa Rolling Stonen yleisestä human interest -henkisestä otteesta sekä tavasta käsitellä muusikoita julkisuuden henkilöinä. Näiden tietojen valossa voidaan esittää väittämä, että suomalaisessa musiikkijournalismissa muusikot nähdään ennen kaikkea taitelija, kun taas kansainvälistä musiikkijournalismia edustava case-kohde Rolling Stone käsittelee muusikoita lähestulkoon viihdejournalismin muistuttavalla tavalla.

Artistin henkilökohtaisen elämän negatiivisiakin puolia käsitellään esimerkiksi jutussa *Green Day rip it up & start over* (Rolling Stone 19/2016), jossa Green Day -yhtyeen laulaja-kitaristi Billie Joe Armstrong avautuu suorasanaisesti päihdeongelmastaan, jota Armstrongin pakkomielteinen tapa luoda musiikkia ruokki entisestään. Alkoholin ja lääkkeiden käyttö äityi lopulta niin pahaksi, että Armstrong oli omien sanojensa mukaan yllättynyt, että edes selvisi yön yli hengissä.

By 2012, Armstrong, long an on-and-off heavy drinker, had lost all control, and most of his perspective. Even as he compulsively wrote and recorded songs for the band's ill-fated near-simultaneous albums, ¡Uno! ¡Dos! ¡Tré! ("this relentless thing, trying too hard"), he was combining pills and alcohol "to a point where I was surprised I would wake up in the morning," he says. And even though he had a wife and two teenagers at home, his thinking was "fuzzy" enough that the prospect of death didn't much bother him: "I was being very selfish." (Rolling Stone 19/2016.)

Armstrongin päihdeongelman käsittelytapa Rolling Stonessa muistuttaa osittain suomalaisien iltapäivälehtien journalismia. Päihdeongelma ja sen päätyminen esitetään jutussa kuitenkin vain Armstrongin uralle uuden suunnan antaneena elämänvaiheena. Jutun pääpaino on kuitenkin Green Dayn lokakuussa 2016 julkaisemaa *Revolution Radio* -albumia ja yhtyeen keulakuvana toimivan Armstrongin henkilökohtaisen elämän kuvaaminen toimii tarinana albumin taustalla.

Suomalaisten muusikoiden yksityiselämää kuvataan Rumbassa eniten rockmuusikko Mika Rätöstä kertovasta *Jästipään muotokuva* -jutussa, jossa käsitellään niinkin arkaluonteista aihetta kuin yksilön taloudellista toimeentuloa. Jutussa Rättö muun muassa kertoo yllättävänkin rehellisesti, ettei omaehtoisen taitelijan elämä ole taloudellisesti vakaata.

Rättökään ei yleensä tiedä, mitä uudesta maailmasta tulee vastaan. Toisin kuin Kolumbus, Rättö ei epäonnistuessaan kuole, mutta jos matkoista ei tule mitään, hankalaksi se elämä käy.

”Kyllä sitä on hetkiä, kun viideltä yöllä miettii, että huomenna on vuokranmaksupäivä. Mutta ei tämä voi pelolle perustua”, hän sanoo. (Rumba 5/2016.)

Jutussa Rätön henkilöhistoriaa käsitellään tämän taitelijan uraan vaikuttaneiden asioiden, kuten vaikkapa jo lapsuudesta saakka esillä olleiden luonteenpiirteiden kautta. Rätön lapsuutta kuvaillaan ikään kuin johdatuksena tämän nykyiseen ammattiin johdattaneena polkuna.

Rättö ei ole koskaan pitänyt koulusta, armeijasta tai mistään tahansa muustakaan ”auktoriteettijohtoisesta laitoshommasta”.

”Kai minä olen nuorempana vain nieleskellyt karvalakki päässä kannon päällä ja kironnut itsekseni, että tällaista paskaa ihmisen pitää sietää. Mutta jos en olisi käynyt armeijaa, ei äiti olisi päästänyt minua sisään kotiin.” (Rumba 5/2016.)

Tarkimmin Rätön yksityiselämää ja elämänvalintoja käsitellään kappaleessa, jossa aiheeksi nousee perheellisyys. Rätön elämää verrataan tämän pitkäaikaisen yhteistyökumppanin Jussi Lehtisaloon elämäntilanteeseen.

Ei Rättökään ole sulkenut pois esimerkiksi lasten hankkimista – Lehtisalollakin on ”vesseli” – eikä hänellä ole minkäänlaisia antipatioita sinänsä sellaista elämää kohtaan, mitä pidetään normaalina.

Mutta ei voi olla niin, että kaikkien on pakko tehdä samalla tavalla. (Rumba 5/2016.)

Tapa jolla Rätön yksityiselämää kuvataan jutussa, on hyvin yksityiskohtaisempi verrattuna rap-artisti Paperi T:n elämän kuvaamiseen saman lehden eri numerossa. Rättö on selvästi valmis kertomaan yksityiselämästään julkisuudessa, kun taas Paperi T haluaa säilyttää yksityiselämänsä omana tietonaan ja paljastaa yksityiselämästään ainoastaan omaan musiikkiinsa vaikuttaneita piirteitä perhetaustastaan.

Taustalla yksityiselämää koskevien aiheiden jäämiselle pieneen rooliin voi olla Suomen journalistinen kulttuuri: toimittajat varjelevat kohteidensa yksityisyyttä ja haastateltavat eivät ole valmiita kertomaan yksityiselämästään. On myös mahdollista, että artistin yksityiselämää koskevia näkökulmia käytetään osana artistin tähdeyden luomista, kuten vaikkapa Ville Valon tapauksessa. Ville Valoa käsiteltäessä julkisuudessa nostetaan usein esille tämän isän ura seksitarvikeliikkeen yrittäjänä. Artistien julkisuuskuvassa hyödynnetyt anekdootit henkilön yksityiselämästä voivat toimia tärkeässä roolissa artistien markkinoinnissa – medioilla on helppo tehdä juttuja artisteista, joilla on jo valmiiksi kerrottavaa muustakin kuin musiikista.

Jotkin Rolling Stonen jutuista keskittyivät suurelta osin artistien yksityiselämän käsittelemiseen. Joissain lehden jutuissa artistin yksityiselämä toimii vain sivuroolissa, kun jutun pääpaino annetaan artistin taiteelliselle tuotokselle (esimerkiksi Green Dayn laulaja-kitaristi Billie Joe Armstrongin tapauksessa) ja osassa yksityiselämä on nostettu päärooliin, koska se on tärkeä osa artistin ajankohtaista taiteellista tuotosta. Esimerkkinä tällaisesta jutusta voitaisiin käyttää *True Bruce* -juttua (Rolling Stone 21/2016), jossa on haastateltu juuri omaelämäkertansa julkaissutta Bruce Springsteeniä. *True Bruce* -jutussa Springsteen avautuu muun muassa lapsuudestaan ja kärsimistään masennuskausista, joita muusikkolegenda käsittelee elämäkerrassaan. Artistin mielenterveysongelmat ja henkilökohtaiset tapahtumat kietoutuvat tässäkin tapauksessa hyvin vahvasti tämän taiteeseen ja uran tapahtumiin.

Did the emotions stirred up by "Nebraska" open the door to the depression that hit right after you made it?

It could be. I was 32 at the time. I had just finished Nebraska, literally. I don't think it was out yet. And that was a pretty lonely record. It may have struck home. But my own biological clock may have been ticking toward that point. (Rolling Stone 21/2016.)

Springsteenin tavalle avautua mielenterveytensä järkkymisestä ei ole löydettävissä suoraa vertailukohdetta analyysiaineistoon kuuluneiden Rumban juttujen joukosta. Ainoa Rumban juttu, jossa artistin mielenterveyttä käsitellään, on pop-tähti Justin Bieberistä kertova *I want to Believe*, mutta siinä puhujana ei toimi itse Bieber, vaan USA Todayn haastatteleva psykologi.

5.3 Artistin ajankohtaisuutta peilataan tämän historiaan

Rajasin artistin uraa käsittelevät kappaleet omaksi aihekokonaisuudekseen, sillä koin näiden aihepiirien olevan suhteellisen kaukana musiikin luomisprosessista ja muista ensimmäisessä aihekokonaisuudessa käsitellyistä teemoista. Artistin uraa käsittelevissä kappaleissa keskityttiin vahvasti artistin/yhtyeen historiaan ja historia sekä aiemmat teot toimivat ymmärrettävästikin taustana, johon artistin ajankohtaista toimintaa verrattiin. Artistin uraa koskevaan aihekokonaisuuteen kokosin artistin aiempaa tuotantoa, julkisuuskuvaa, artistin/yhtyeen historiaa, uutta julkaisua, artistin tulevaisuutta, menestymistä, yleisön vastaanottoa, kriitikoiden mielipiteitä, artistin faneja, musiikkibisnestä sekä yhtyeen sisäisiä välejä kuvaavat kappaleet.

Artistin musiikkiuran aiempaa tuotantoa painotettiin varsinkin Rumban jutuissa, jotka käsitelivät Suomeen esiintymään saapuvia artisteja. Tällaisessa juttutyypissä, jossa käsiteltyä artistia ei oltu haasteltu juttua varten, toimittajan rooli korostui erityisesti artistin aiempien tuotosten arvioinnissa. Haastatteleman Rumban entinen päätoimittaja Teemu Fiilin nimitti tätä juttutyypistä työpöytäjutuksi. Esimerkiksi The Curea *Kaikki rakastavat Robertia* -jutussa (Rumba 4/2016) toimittaja Samuli Knuuti nostaa esille yhtyeen monia puolia ja käsittelee bändin tuotantoa muun muassa musiikin ahdistavuuden ja riemukkuuden näkökulmista nostoen havainnollistavia esimerkkejä yhtyeen aiemmin julkaisemista levyistä.

Kappaleen liki psykedeelinen iloisuus loi pohjan Caterpillarin, Why Can't I Be Youn ja Hot Hot Hotin kaltaisille myöhemmille hittisingleille, joilla Smith osoitti olevansa yhtä hyvä tulkitsemaan riemua kuin ahdistusta. (Rumba 4/2016.)

Artistin aiempaa tuotantoa käsiteltiin Rolling Stonen jutuissa erityisesti artistin historian näkökulmasta. Toimittajan roolina analyysiaineistossa käsitellyissä Rolling Stonen jutuissa ei ollut artistin aiempien tuotosten laadun kriittinen arviointi, vaan niitä käsiteltiin pikemminkin aiempina meriitteinä, joihin artistin ajankohtaista toimintaa peilattiin. *Sting's Rock & Roll Salvation* -jutussa (Rolling Stone 26/2016) kuvailtiin Stingin poliittisia kannanottoja uransa aiemmissä vaiheissa ja verrattiin näitä artistin nykyiseen tuotantoon.

The politics of his songs have evolved as well. We talk about "We Work the Black Seam," a 1985 lament about Thatcherism, the danger of nuclear power and the loss of coal jobs in Newcastle and other areas that were dear in Sting's childhood. Now, he is more versed in the downside of dirty coal and the necessity of nuclear power. (Rolling Stone 26/2016.)

Artistin julkisuuskuvaa käsiteltiin enemmän Rumban jutuissa kuin Rolling Stonessa. Joissain jutuissa artisti itse otti kantaa omaan julkisuuskuvaansa. Jutussa *Mitä tapahtuu alfan jälkeen?* rap-artisti Paperi T osoitti ymmärrystä häneen kohdistuneesta huomiosta suuttuneille rap-musiikin seuraajille.

Kuukautta myöhemmin raadin "genrestään virkistävästi poikkeavaksi" luonnehtima Malarian pelko lunasti myös Teosto-palkinnon. Sen kautta Pulkkinen huomasi jopa samaistuvansa kasvavaan heittaajien joukkoon. Pienen genren sisällä täytyi olla turhauttavaa seurata, kuinka kaikki huomio keskittyi yhteen henkilöön.

"Teosto-palkinnon kohdalla ahdistuin oikeasti, että nyt on tullut jo vähän liikaa kaikkea. Jos se en olisi minä, niin sanoisin, että on täällä vittu muutakin kuin tämä Paperi T", Pulkkinen kertoo. (Rumba 4/2016.)

Rolling Stonen jutussa *Sting's Rock & Roll Salvation* monipuolisista musiikillisista kokeiluistaan tunnetun Stingin kerrotaan suhtautuvan julkisuuskuvaansa vahvalla itseironialla. Jutussa muun muassa luutun soittamisesta paljon negatiivista huomiota saaneen Stingin kuvataan vitsailevan omalla julkisuuskuvallaan, mutta kertovan luuttumusiikkiin keskittyneen *Songs From the Labyrinth* -albuminsa silti myyneen miljoona levyä.

Still, Sting now seems in on the joke that he is a tantric-sex-practicing, lute-playing semi-egomaniac. He now sends up his own exalted image with comic timing. During a break in rehearsal, he did an extended riff on his much-maligned lute album from a decade ago, *Songs From the Labyrinth*, which he takes pains to point out sold a million copies. (Rolling Stone 26/2016.)

Julkisuuskuvaa käsitellään musiikkijournalismissa useimmiten silloin, kun artistin suhtautuminen omaan julkisuuskuvaansa on jollain tavalla yllättävä, kuten esimerkiksi itseironinen tai itseään kritisoivia henkilöitä kohtaan ymmärtäväinen. Julkisuudessa itsestään muodostuneeseen kuvaan viieleen neutraalisti suhtautuvasta artistista on vaikea löytää ainesta, ellei sitten kyseessä ole laajalti kiistanalaisesta maineestaan tunnettu hahmo.

Artistin tai yhtyeen historiaa käsiteltiin analyysiaineistossa kaikkiaan 18 jutussa. Artistin uran historiaan viitattiin hieman enemmän Rolling Stonen kuin Rumban jutuissa, mutta varsinkin yksittäistä ihmistä käsittelevissä jutuissa (esimerkiksi Leonard Cohenin tapauksessa) oli analyysissa haastavaa vetää raja artistin uran ja yksityiselämän välille.

Artistin historia oli suuressa osassa esimerkiksi elokuvasäveltäjä Ennio Morriconea käsittelevässä *Hyvät, pahat ja Morricone* -artikkelissa, jossa Morriconen uraa käsiteltiin edeten kronologisesti alkaen tämän ensimmäisestä sävellyksestä vain kuuden vuoden iässä. Pääpaino jutussa oli Morriconen uran vaiheiden kertaamisessa hyvinkin listaavalla otteella.

Elokuva osoittautui suurmenestykseksi sekä Italiassa että ympäri maailman. Morricone teki musiikin myös Sergio Leonen seuraaviin lännenelokuviin *Vain muutaman dollarin tähden* (1965) ja *Hyvät, pahat ja rumat* (1966). (Rumba 4/2016.)

Etenkin Leonard Cohenia käsittelevissä jutuissa rajanveto artistin uran ja yksityiselämän vaiheiden välillä oli analyysia tehdessä haastavaa, sillä monia Cohenin uran vaiheita tulkittiin reaktiona tämän yksityiselämässä tapahtuneiden muutosten kautta. Tällaisena voidaan esimerkiksi pitää Cohenin 2000-luvun alussa tapahtunutta paluuta konserttilavoille, jonka taustalla vaikutti laulajan managerin

ja entisen rakastajattaren tälle petoksella aiheuttama taloudellinen kriisi. Jotkin osat Cohenia käsittelevistä jutuista olivat kuitenkin selkeästi luettavissa osaksi tämän uran kehittymistä. Tällaiseksi määrittelin esimerkiksi Cohenin ensimmäistä levytyssopimusta kuvaavan kappaleen Rolling Stonen jutussa.

Around that same time, Columbia Records producer and A&R person John Hammond (who had signed and/or produced artists such as Count Basie, Billie Holiday, Bob Dylan and Aretha Franklin, among others) visited Cohen's single-room residence at the Chelsea Hotel to hear the writer's material. He signed Cohen to Columbia, which released his debut, *Songs of Leonard Cohen*, in 1968. (Rolling Stone 26/2016.)

Analyysissä käsittelemistäni Rumban jutuista vain kaksi oli tehty artistin uuden levyn perusteella. Näistä toinen brittiläistä indie-yhtye The xx:ä käsittelevä *Paluu ensirakkaan luo* -jutussa bändin uutta levyä käsiteltiin kaiken kaikkiaan kahdeksassa kappaleessa, joista suurimmassa osassa toimittaja kuvaili bändin uutta albumia eli jutussa esiintyi musiikkijournalismin esteettinen paradigma. Tämä on mielestäni musiikkijournalismissa hyvin tyypillinen tapa käsitellä artistin uutta julkaisua, sillä toimittaja on mahdollisesti saanut kuunnella uutta albumia jo ennen sen julkaisemista, ja toimii jutussa tällöin sekä asiantuntijan että kokijan asemassa.

I See Youn saamista reaktioista päätellen avautuminen kannatti: levy on saanut pääasiassa kehuja arvioita. Debyyttiin verrattuna I See You tuntuu suoranaishetvällä runsaudensarvelta: yleissoundi on edelleen tunnistettava, mutta yksityiskohtia on enemmän. Kaupunkiviidakko on saanut lisää värejä, liikettä ja instrumentteja. (Rumba 1/2017.)

Rolling Stonen jutuista artistin uusi albumi oli seitsemässä jutussa syy jutun tekemiselle, mutta monessa jutussa uusi albumi käsitellään vain ohimennen. Esimerkiksi Against Me! -yhtyeen (jutun julkaisuajankohdan aikaan) juuri julkaistua *Shapeshift with Me* -albumia käsiteltiin *Laura Jane Grace against the world* -jutussa vain yhdessä kappaleessa, jossa sukupuolenkorjausprosessia läpikäyvä Laura Jane Grace viittaa albumin tekemiseen ikään kuin valmiiksi saatuna tehtävänä.

The new Against Me! Album is ostensibly about love, but it's often really about longing, about experiences not had and memories not made. "I keep feeling like, 'OK, finished a book, finished a record,'" she says. "That's a monumental closing of a chapter. Something has to change. Life has to be different going forward, and I have to figure it out. What am I going to do for the fucking rest of my life? You know?" (Rolling Stone 19/2016.)

Laura Jane Gracea käsittelevä juttu oli analyysissä läpi käymieni Rolling Stonen artikkelien joukossa muutenkin hyvin poikkeuksellinen tapaus. Jutun ajankohtaisena viitekehyksenä toimivat

artistin uusi levy sekä Gracen omaelämäkertakirja, mutta jutussa silti keskitytään tämän sukupuolenkorjausprosessin myötä tapahtuneisiin elämän muutoksiin. Jutussa keskitytään tämän henkilökohtaiseen elämään jopa niin paljon, että en ole varma luokittelisinko jutun olevan puhtaasti musiikkijournalismia, vaan tyyliltään pikemminkin lähempänä yleisaikakauslehden henkilökuvajuttua. Musiikkijournalismille ominaisesti jutussa kuitenkin kuvaillaan artistin uutta albumia ja juttu käsittelee musiikin kautta yhteiskunnallisia ilmiöitä: yksilön sukupuolikokemusta sekä tähän yhdistettyä julkisuutta.

Artistin uutta julkaisua käsiteltiin Rolling Stonen jutuissa enemmän esimerkiksi The Rolling Stonesista kertovassa jutussa *Back to the Blues*, jossa keskityttiin uuden albumin kuvailemiseen ja sen vertaamiseen bändin aiempiin tuotoksiin. The Rolling Stonesin tapauksessa syynä jutun teolle oli kuitenkin veteraaniyhtyeen ensimmäinen albumi 11 vuoden tauon jälkeen.

But then again, the last time the Stones managed to finish a studio album was back in 2005, with *A Bigger Bang*. "The record company probably said, 'Well, the other one's never gonna come,'" Jagger says, twisting those of his into an outsized grin. (Rolling Stone 24/2016.)

Artistin uran tulevaisuutta käsiteltiin Rolling Stonessa enemmän kuin Rumbassa. Huomattavaa analyysin tuloksissa kuitenkin oli, että artistin tulevaisuutta käsiteltiin eniten juuri pitkän uran tehneiden yhtyeiden kuten The Curen sekä The Rolling Stonesin kohdalla. Näissä tapauksissa artistin uran jatkuminen nostettiin esille todennäköisesti sen jatkumisen epävarmuuden vuoksi. The Curea käsittelevässä *Kaikki rakastavat Robertia* -jutussa toimittaja Samuli Knuuti spekuloi julkaiseeko yhtye tulevaisuudessa uutta musiikkia, kun taas The Rolling Stonesin tapauksessa kyseessä oli paljon konkreettisempi epäily yhtyeen tulevaisuudesta bändin jäsenten ikääntymisen johdosta.

At 75, Watts is the oldest band member, and also happens to have the most physically demanding job. Undeatably, he struggles with back pain, according to Wood. It's unclear what the Rolling Stones would do without him, and that's a prospect Richards refuses to contemplate. "Charlie Watts will never die or retire," Richards says. "I forbid him to." (Rolling Stone 24/2016.)

Artistin menestymistä urallaan käsiteltiin erityisesti iältään nuorten popmusiikkia tekevien artistien kohdalla. Aihe nousi esille Rumbassa useimmin Justin Bieberiä käsittelevässä *I want to Believe* -jutussa.

Bieberin hitit ovat käyneet säännöllisesti kaikkien aikojen katsotuimpien videoiden listalla. Tällä hetkellä Sorry on listan neljäntenä 1,7 miljardilla katselukerrallaan. Baby on sijalla 15 1,4 miljardilla. (Rumba 4/2016.)

Rolling Stonen jutuista menestyminen nousi aiheena esille elektronista tanssimusiikkia (EDM) tekevästä The Chainsmokers -duosta kertovassa *Dudes of the Dance* -jutussa, jossa yhtyeen nopeaa nousua tähtiin kuvailtiin seuraavasti:

The Chainsmokers have had lots of "Whaaaa?!" moments recently. They are the country's hottest pop duo, scoring three singles in the Top 10 this year; their biggest hit – currently perched at Number One for six weeks and counting – is the love-lorn "Closer", a duet between Taggart and Halsey. (Rolling Stone 21/2016.)

Sekä Bieberiä että The Chainsmokersia käsittelevissä jutuissa menestyksen voi nähdä nousevan jutussa käsittelemisen arvoiseksi aiheeksi ehkä juuri artistien nuoren iän ja vielä toistaiseksi lyhyen uran vuoksi.

Yleisön vastaanottoa käsiteltiin sekä Rumban (18 kappaletta) että Rolling Stonen (7 kappaletta) sivuilla. Yleisön vastaanottoa artistin musiikkia tai muuta toimintaa kohtaan käsiteltiin muun muassa Mika Rätön kohdalla jutussa Jästäpäin muotokuva, jossa Rättö kuvaa suhtautumistaan yleisön mielipiteisiin.

Ei Rättö täysin välinpitämätön ole muiden mielipiteistä.

"Jos ei ihmisistä yhtään välittäisi, niin sittenhän me laitettaisiin se filmi pöytälaatikkoon eikä näytettäisi sitä kenellekään. Mutta on se jotenkin hienoa antaa se nyt maailman käyttöön." (Rumba 5/2016.)

Kriitikoiden mielipiteitä artistin musiikista käsiteltiin niukasti (Rumbassa kuudessa kappaleessa, Rolling Stonessa kerran). Artistin faneja käsiteltiin muutamassa jutussa esimerkiksi Justin Bieberin tapauksessa sekä Phish-yhtyeestä kertovassa *Phish's new harmony* -jutussa Rolling Stonen numerossa 22/2016. Musiikkibisnestä sivuttiin kolmessa jutussa *I want to Believe* (Justin Bieber), *Indiepojat karkkikaupassa* (Liima) sekä *Life on Planet Mars* (Bruno Mars).

Yhtyeen keskinäisiä välejä käsiteltiin kolmessa Rumban jutussa sekä neljässä Rolling Stonen jutussa. Yhtyeen keskinäiset välit nousivat jutuissa esille erityisesti, mikäli jutussa käsitelty yhtye oli jo aiemmin hajonnut keskinäisiin erimielisyyksiin. Tällaista tilannetta käsiteltiin esimerkiksi

Phish's new harmony -jutussa, jossa kuvailtiin Phish-yhtyeen jäsenten välisiä antipatioita yhtyeen lopettamisen ja comebackin välillä.

The other members all experienced emotions from anger to confusion directed at Anastasio during their breakup. Fishman was especially upset after Anastasio claimed that he broke up the band because he needed to get off the road, only to go on tour several months later with a new group. "I didn't know what else to do," Anastasio says. "In crisis, you hurt the ones you love the most. We've talked about that a lot." (Rolling Stone 22/2016.)

Kuten yllä olevasta esimerkistä on nähtävissä, keskittyy Rolling Stone myös yhtyeen keskinäisiä välejä kuvatessaan enemmän jäsenten henkilökohtaisten välien ja tunteiden kuvaamiseen. Suomalaisessa vertailukohteessaan Rumbassa sen sijaan yhtyeen sisäisten välien käsittelytapa on hyvin hienovarainen. Tapa käsitellä yhtyeen sisäisiä välejä on varsinkin kotimaisten artistien tapauksessa hienovarainen ja siinä mielessä myös linjassa lehden tapaan käsitellä artistien yksityiselämää. Kotimaisista artisteista bändin sisäisiä välejä käsitellään Ultra Bran uutta tuleamista käsittelevässä jutussa, mutta suuria henkilökohtaisia paljastuksia ei ole löydettävissä, kun yhtye kertoo kesän 2017 konserttisuunnitelmista, joihin kuuluu itse bändin lisäksi myös jousisektio. Yhtyeen sisäiset välit voi kuitenkin ymmärtää lämpimiksi, sillä yhtye näkee kesän kiertueen hyvänä syynä viettää aikaa ystävien kesken.

Uusi muhkeus ei silti tarkoita superstaraleikkejä ja näyttäviä helikopterilentoja. Bändi on liikuttavan yksimielinen siitä, että koko festarikiertue on pohjimmiltaan vain tekosyy päästä hengaamaan yhdessä keikkabussissa. (Rumba 1/2017.)

5.4 Kirjan kirjoittanut muusikko on ensisijaisesti muusikko – ainakin Rumbassa

Muusikoiden toimintaa musiikin ulkopuolella käsittelevä kategoria oli yllättävän vähän edustettuna ottaen huomioon sen, että 20 analysoidusta jutusta kolme oli tehty juuri muusikoiden kirjojen tai elokuvan vuoksi. Muusikoiden toimintaan musiikin ulkopuolella laskin kappaleet, jotka käsitelivät esimerkiksi runoilijana debytoivaa Paperi T:tä ja Green Dayn Billie Joe Armstrongin ensimmäistä elokuvaroolia (*Green Day rip it up & start over*) sekä kappaleet, joissa nousivat esille artistien vaikutteet musiikin ulkopuolelta, kuten vaikka Leonard Cohenin ja aiemmin mainitun Paperi T:n kirjallisten esikuvien tapauksissa.

Rumban jutuista *Mitä tulee alfan jälkeen?* (Paperi T) ja *Jästipään muotokuva* (Mika Rättö) olivat tehty muusikon muun taiteellisen toiminnan vuoksi. Näistä erityisesti Paperi T:tä käsiteltiin tämän musiikin ulkopuolisia vaikutteita. Jutussa pureuduttiin syvällisesti räppäriin kirjallisiin esikuviin ja nostettiin joitain kirjailijoita esille myös nimeltään. Jutussa esimerkiksi esitettiin Paperi T:n rap-lyriikalla ja runoudella olevan yhteys niin kutsuttuun New Sincerity -liikkeeseen, joka on viime vuosikymmeninä musiikissa ja proosassa vaikuttanut postmodernismin vastavoima. Jutussa löydetään Paperi T:n tuotannosta yhteyskohtia myös norjalaiskirjailija Karl Ove Knausgårdiin.

"Kun Knausgårdilta tuli uusin *Taisteluni*, mietin, miten kukaan voi boikotoida kirjaa lukematta sitä. Ollaanko me edelleen sillä tasolla, että jos joku kirjoittaa esseen, jossa hän yrittää ymmärtää pahuutta ja löytää sitä itsestään, se pitää sensuroida omasta kokemuspöydästä?"

Knausgårdin *Taisteluni*-sarjan kantava aihe on häpeä. Toinen toistuva teema on epävarmuus, jota Pulkkinen kuvaa yhdeksi vahvimmista arkisista tunteista. (Rumba 4/2016.)

Paperi T:n tapauksessa taiteellisia esikuvia käsitellään avoimesti, kun taas *Jästipään muotokuva* -jutussa Mika Rätön esikuvat elokuvataiteen saralla eivät nouse esille yhdessäkään kappaleessa. Ainoa maininta *Samurai Rauni Reposaarelainen* -elokuvaan innoittaneista tekijöistä tulee esille, kun jutussa kerrotaan sivumennen mistä ajatus elokuvaan sai alkunsa.

Ajatus elokuvaan lähti, kun Rättö pohdiskeli maailman suurmiehiä, jotka jääripäisesti tallovat ja tuhoavat kaiken edestään. Ja sitä, mitä näiden suurmiesten äidit ajattelevat lapsistaan. (Rumba 5/2016.)

Mika Rättöä käsitellään jutussa ikään kuin tämän elokuvataide olisi täysin vaikutteista riippumatonta, mitä mikään taide ei tietenkään ole. Tämä ei kuitenkaan ole vain elokuvataidetta koskeva huomio, vaan koskee myös muita näkökulmia, joilla Mika Rättöä kyseenomaisessa jutussa käsitellään. *Jästipään muotokuvassa* ei käsitellä yhdessäkään kappaleessa myöskään Rätön musiikillisia vaikutteita. Rättö esitetään jutussa kaikilta osin itseoppineeksi taitelijaksi, joka ei ammenna vaikutteita muiden taiteilijoiden töistä.

Elokuvan teko oli mahtavaa puuhaa. Silti jotain hukkui valtavaan elokuvakoneistoon, jonka käyttöä Rättö tiimeineen opiskeli samalla, kun he kuvasivat elokuvaa. (Rumba 5/2016.)

Rolling Stonen jutuissa muusikoiden muun taiteellisen toiminnan kuvaaminen oli yleisempää, eikä ulkomusiikillisiä projekteja nostettu esille vain niihin keskittyvissä jutuissa. Muusikoiden muut

taiteelliset projektit nähtiin ikään kuin osana näiden julkisuuteen kuuluvaa henkilökohtaista elämää ja niinpä muusikoiden kokeiluja muiden taidemuotojen parissa käsiteltiin seitsemässä kymmenestä analysoimistani jutuista.

Leonard Cohenia käsiteltäessä Rolling Stonessa korostui kuva Cohenista kirjailijana sekä laulaja-lauluntekijänä, kun taas Rumbassa Cohenia käsiteltiin ennen kaikkea muusikkona. Tämän musiikin ulkopuolisiin teoksiin viitattiin *Leonard Cohen 1932–2016* -jutussa yhdeksässä tekstikappaleessa (Rumban jutussa Cohenin kirjallista uraa käsiteltiin vastaavasti kahdessa kappaleessa) ja Cohenin uraa käsiteltiin kronologisesti alkaen tämän runoteoksista ja romaaneista. Cohen julkaisi ensimmäisen kirjansa, *Let Us Compare Mythologies*, vuonna 1956 ja ensimmäisen albuminsa, *Songs of Leonard Cohen*, vasta vuonna 1967.

Rolling Stonen tapa käsitellä muusikoiden muita taiteellisia projekteja oli hyvin käytännönläheinen. Taiteelliset ambitiot musiikin ulkopuolella esitettiin jutuissa ikään kuin artistin julkisuudessa käsiteltävän henkilökohtaisen elämän jatkeena. Näin tapahtui esimerkiksi *Green Day Rip It Up & Start Again* -jutussa (Rolling Stone 19/2016), jossa käsiteltiin Green Dayn keulakuva Billie Joe Armstrongin siipien kokeilua elokuvaroolissa.

He began to cautiously seek out acting gigs, and after turning down many scripts, he eventually signed on to play a former-musician-turned-midlife-crisis-afflicted-dad in a sweet indie dramedy called *Geezer*, making a debut as a leading man at age 44. (Rolling Stone 19/2016.)

Rumban jutuissa siipiään muiden taiteenlajien parissa kokeilevia muusikkoja käsiteltiin ennen kaikkea muusikkoina ja musiikki painottui aiheena myös jutuissa, joiden ajankohtaisena aiheena oli taiteilijan kirja tai elokuva. Tämä voidaan nähdä musiikkilehden viitekehyksessä kuitenkin selkeästi linjan mukaisena painotuksena.

5.5 Artistin vaikutus näkyy musiikissa ja populaarikulttuurissa

Artistin vaikutusta käsittelevä aihekokonaisuus oli yksi analyysin haastavimmista aihekokonaisuuksista kokoamisensa kannalta. Artistin vaikutuksen käsittely oli analysoitavissa jutuissa hyvin monimutkainen ja monitulkintainen aihepiiri. Artistin vaikutusta käsitteleviksi osioiksi laskin kappaleet, jotka käsitelivät artistin asema omissa genressään, artistin vaikutusta muihin

artisteihin, artistin suhdetta muihin artisteihin, artistin vaikutusta populaarikulttuurissa sekä artistin vaikutusta yhteiskuntaan tai kulttuuriin (Ultra Bran vaikutus 1990-luvun lama-Suomeen jutussa Viimeinen sukupolvikokemus).

Artistin asemaa omassa genressään käsiteltiin analysoimissani jutuissa, mikäli artisti poikkesi valtavirrasta. *Mitä tulee alfan jälkeen?* -jutussa, jossa esille nousi Paperi T:n asema suomalaisen rap-musiikin valtavirran ulkopuolella. Artistin valtavirran ulkopuolista statusta käsitellessään toimittaja etenee jopa metatasolle pohtiessaan millä nimellä musiikkijournalismin ja median tulisi kutsua Paperi T:n edustamaa ilmiötä.

Suhteessa saamaansa huomioon Paperi T edustaa yhä sitä, mitä musiikkijournalismi paremman sanan puutteessa kutsuu vaihtoehtorapiksi.

Hiphop-puristeilla keskustelufoorumeita myöten tuntui olevan sopeutumisvaikeuksia hankalasti lokeroitavan artistin vastaanotossa. Popmusiikkijargonissa älykköräppäri-termi muuttui ylisanakliseeksi heti synnyttyään – ja jäi silti elämään. (Rumba 4/2016.)

Artistin vaikutus muihin artisteihin oli erityisesti esillä silloin, kun jutussa käsitelty artisti lukeutui oman musiikkityylinsä pioneereihin. Näin tapahtuu esimerkiksi Rumban jutussa The Curea käsittelevässä jutussa *Kaikki rakastavat Robertia*, jossa toimittaja Samuli Knuuti kuvailee metaforallisesti yhtyeen vaikutusta surumieliselle rockmusiikille. Artistin vaikutuksen muihin artisteihin käsittely metaforien avulla on hyvin poikkeuksellinen keino, sillä yleensä artistin vaikutusta kuvataan nimeämällä yhtyeestä vaikutteita ottaneita artisteja.

Hänen oman yhtyeensä merkitys rockin myöhemmille sukupolville näyttäytyy kenties vieläkin selvempänä. Jos olet koskaan tehnyt surumielistä tai ahdistuneisuudessaan intensiivistä rockmusiikkia, Curea on pakko olla DNA:ssasi useamman rihmametrin verran. (Rumba 4/2016.)

Rolling Stonessa artistien vaikutuksen kuvailu oli paljon konkreettisempaa ja esimerkiksi The Rolling Stonesin vaikutusta garage rock -suuntauksen syntyyn käsiteltiin hyvin yksityiskohtaisen huomion kautta ja jutussa mainitaan jopa yksittäinen The Rolling Stonesin kappale, joka edesauttoi uuden musiikkityylin alalajin syntyä.

That irreverence made their take on the blues matter. Their frantic, hand-clappy 1964 version of Muddy Waters' "I Just Want to Make Love to You" owed a lot of its approach to Bo Diddley, a fresh mixture that helped birth garage rock. (Rolling Stone 24/2016.)

Artistien suhde toisiinsa oli aihe, jota käsiteltiin Rumban jutuista vain The Curen kohdalla ja suomalaisten artistien yhteydessä aihetta ei käsitelty lainkaan. The Cureau käsittelevässä jutussa nostettiin esiin esimerkiksi (joskin vain sivulauseessa) laulaja Robert Smithin hankalat välit The Smiths -yhtyeen laulajaan Morrisseyhin.

Tässä mielessä hänen sensibiliateetissään on paljon samaa kuin Morrisseyssa, vaikka miehet haastattelujen perusteella inhoavat toisiaan sekä taiteilijoina että ihmisinä. (Rumba 4/2016.)

Rolling Stonen jutuista artistien suhdetta toisiinsa käsiteltiin erityisen paljon (seitsemässä tekstikappaleessa) The Rolling Stonesin kohdalla. Tässä taustalla oli yhtyeen pitkä historia sekä jutun keskittyminen The Rolling Stonesin ja bluesmusiikin väliseen yhteyteen. Näin esimerkiksi kuvailtiin blues-muusikko Muddy Watersin suhtautumista The Rolling Stonesiin.

While Muddy Waters was in England in 1966, a journalist asked the then-53-year-old bluesman what he thought about Jagger and the Stones. "He took my music," Waters reportedly said, "but he gave me my name." Technically speaking, of course, Waters gave the Stones their name, via his 1950 single "Rollin' Stone," but he was speaking metaphorically: He likely wouldn't have been playing a big show in London in the first place if not for the Stones. (Rolling Stone 24/2016.)

Artistin vaikutusta populaarikulttuuriin käsiteltiin esimerkiksi Rumban Ennio Morriconea käsittelevässä jutussa (*Hyvät, pahat ja Morricone* 4/2016), jossa nostettiin esille Morriconen vaikutus western-elokuvien musiikkiin. Artistin vaikutusta yhteiskunnan ja kulttuurin tilanteeseen käsiteltiin ainoastaan Ultra Brasta kertovassa *Viimeinen sukupolvikokemus* -jutussa, jossa toimittaja analysoi yhtyeen olleen mukana luomassa uudenlaista yhteiskunnallista ajattelutapaa.

Ainakin jossain mielessä yhtye oli mukana luomassa kulttuuria, jossa vapaamielinen kaupunkilaisälymystö ei kerta kaikkiaan halua muodostaa puoluekantaansa. Yhtyeen katseessa politiikka katoaa muiden esteettisten valintojen sekaan: missä kaupunginosassa asuisin, minkä merkisiä vaatteita käyttäisin, kenen kanssa harrastaisin seksiä, ketä äänestäisin. Kriteerinä on vain, mikä tai kuka on kiva vaihtoehto. (Rumba 1/2017.)

5.6 Artistit ottavat kantaa harvoin

Yhteiskuntaa, uskontoa ja taidetta käsittelevään aihekokonaisuuteen kokosin erityisesti kappaleet, joissa jutun keskipisteenä toimiva artisti esitti mielipiteitään yhteiskunnasta, uskonnosta tai

taiteesta. Oman kokemuksen mukaan artistien yhteiskunnallisten mielipiteiden nostaminen esille on aihe, josta musiikkijournalismi ja mielipiteitään esittävät artistit ovat saaneet osakseen paljon kritiikkiä erityisesti musiikkimedioiden sosiaalisen median profiileissa. Yhteiskunnallisten mielipiteiden nouseminen käsittely on mielestäni näkynyt varsinkin yhdysvaltalaisissa musiikkimedioissa loppuvuodesta 2016 ja alkuvuodesta 2017 presidentti Donald Trumpin voitettua Yhdysvaltain presidentinvaalit.

Vastoin etukäteen esittämäni oletusta, yhteiskunnallisiin aiheisiin otettiin enemmän kantaa suomalaisen Rumban jutuissa, joissa 34 tekstikappaleessa käsiteltiin tavalla tai toisella artistin mielipiteitä yhteiskunnasta tai musiikin ja taiteen suhdetta yhteiskuntaan. Rolling Stonen jutuissa yhteiskunnallista tilannetta käsiteltiin sen sijaan 25 tekstikappaleessa. Ero ei ollut suuri, mutta tutkimushypoteesini kannalta merkittävä.

Artistin yhteiskunnalliset mielipiteet nousivat Rumbassa esille erityisesti Circle-yhtyeestä tunnettua rockmuusikko Mika Rättöä käsittelevässä *Jästipään muotokuva* -jutussa, jossa Rättö esittää vahvasanaista kritiikkiä yhteiskunnan yksilölle esittämiä odotuksia ja kulttuurin kirjoittamattomia sääntöjä tai normeja kohtaan.

Moni ajattelee, että tietyssä iässä, ehkä 30- tai viimeistään 40-vuotiaana, olisi aika hommata itselleen puoliso ja lapsia, talo ja autokin. Se on sitä oikeaa elämää, vastuun ottamista ja aikuistumista. Ettei jatkuvasti hurahda uusiin asioihin kuin pahainen teini-ikäinen, vaan elää aikuismaisen järjellisesti.

”Tasapäistämistä. Sitähän se on, mitä aikuistumiseksi sanotaan.” (Rumba 5/2016.)

Yhteiskunnallisissa ilmiöissä mentiin Rolling Stonen jutuissa yleisestä tasosta päivänpolitiikkaan esimerkiksi Bruce Springsteeniä käsittelevässä *True Bruce* -jutussa. Trump-vastaisuudestaan julkisuudessa kertonut Springsteen kertoo jutussa ymmärtävänsä ihmisten raivosta, joka nosti populistisen liikemiehen Yhdysvaltain presidentin virkaan, sillä hän itse on kertonut tarinaa tuosta raivosta ja turhautumisesta jo kolmen vuosikymmenen ajan. Tapa käsitellä poliittisia ilmiöitä on Rolling Stonessa yksityiskohtaisempi kuin Rumbassa, jossa aiheeksi eivät nousseet yksittäisen artistin mielipiteet yksittäisestä poliitikosta.

If people there are pushed to the edge, and reaching for a metaphorical gun in the form of Trump, it's the same anger you've written about.

Yeah. I mean, I started writing about this stuff 30 years ago or whenever it was. (Rolling Stone 21/2016.)

Artistin suhdetta uskontoon käsiteltiin kolmen artistin (Leonard Cohen, Sting ja Justin Bieber) tapauksessa. Näistä kahden ensimmäisen artistin tapauksessa julkisuuskuvalle on ollut leimallista kääntyminen pois syntymäuskonnostaan, kun taas Bieberin tapauksessa käsiteltiin tämän ongelmavuosien jälkeen uudelleen löytynyttä suhdetta kristinuskoon. Oleellista on ollut uskonnollisuudessa tapahtunut muutos ja sen käsitteleminen osana artistin tarinaa. Uskontoa ei kuitenkaan käsitelty yhdenkään suomalaisen artistin kohdalla edes sivumennen. Tätä selittää todennäköisesti Suomen ja Yhdysvaltojen välinen ero valtioiden sekularisoitumisessa: Suomessa uskonto on hyvin yksityinen ja julkisuudessa harvoin käsitelty aihe.

5.7 Toimittajan kuvailu musiikista suuressa roolissa

Toimittajan kertomiksi osioiksi luokittelin kappaleet, joista jutuista löytyi toimittajan kuvailua musiikista (tässä nousee esille musiikkijournalismin esteettinen paradigma), tilannekuvausta tai kohtauksen rakentamista, käsiteltiin artistin musiikissa ilmeneviä intertekstuaalisia viittauksia, esitettiin vertauksia muiden alojen toimijoihin (esimerkiksi Ultra Bran vaikutuksen sukupolvikokemuksena vertaaminen Suomen vuonna 1995 saavuttamaan jääkiekon MM-kultaan), esitettiin artistista vertauksia muihin artisteihin, kuvailtiin yhteiskunnan tilannetta menneisyydessä ja käsiteltiin tähteyttä populaarikulttuurissa.

Toimittajan kertomista aiheista musiikkijournalismille ominaisimmassa osassa ovat toimittajan musiikista tekemät havainnot ja arviot. Toimittajan musiikista tekemissä havainnoissa esille pääsee musiikkijournalismille ominainen esteettinen paradigma, joka on olennainen osa musiikkijournalismin luonnetta oman aihealueensa tapahtumia arvioivana erikoisjournalismina. Musiikkitoimittajan rooli on hyvin samankaltainen kuin urheilutoimittajalla, jonka tehtävänä on tarjota näkökulmia, havaintoja ja analyyseja oman erikoisaihealueensa tapahtumista.

Analyysissani käsittelemistä Rolling Stonen jutuista toimittajan kuvailu musiikista oli huomattavasti pienemmässä roolissa. Toimittajan havaintoja artistien musiikista löytyi kuudesta Rolling Stonen jutusta, joista vain kahdessa jutussa toimittajan kuvailu artistin musiikista nousi jutussa esille enemmän kuin yhdessä kappaleessa. Leonard Cohenin muistikirjoituksessa toimittajan kuvailua

ja arviointia artistin musiikista löytyi yhteensä 11 kappaaleesta, kun taas The Rolling Stonesia käsittelevässä *Back to the Blues* -jutussa toimittaja kuvaili artistin musiikkia kolmessa kappaaleessa.

Toimittajan tekemät havainnot artistin musiikista korostuivat analyysini tekstiaineistossa erityisesti Rumba-lehden artikkeleissa, joissa käsiteltyä artistia ei oltu haastateltu juttua varten. Tällöin toimittajan tehtävänä oli toimia artistin musiikin asiantuntijana, jonka tekemiä havaintoja peilattiin esimerkiksi artistin aiemmin julkisuudessa antamiin lausuntoihin. Näin tapahtui esimerkiksi The Curea käsittelevässä *Kaikki rakastavat Robertia* -jutussa, jossa toimittaja Samuli Knuuti kuvaili yhtyeen musiikkia oman henkilöhistoriansa kautta:

1980-luvulla Pornography osui alttiiseen teiniin kuin junallinen pimeää valotunnelissa, ja albumi on säilyttänyt voimansa yllättävän hyvin. Toisen perustajajäsenen Lol Tolhurstin tribaaliset rummut antavat levyn ahdistuspurkauksille pitelemättömän momentumin, jota Smithin impressionistiset ja väläyksenomaiset sanoitukset kuvittavat painajaisen tarkkapiirtoisuudella. (Rumba 4/2016.)

Rolling Stonen Leonard Cohenin muistokirjoituksessa (26/2016) artistin musiikkia käsitellään muistokirjoitukselle ominaisesti retrospektiivissä, mutta toimittaja ei tässä tapauksessa ole aktiivisen toimijan tai henkilökohtaisen kokijan roolissa. Esteettistä paradigmaa hyödynnetään tarkastellen ja kuvaillen, mutta ei musiikkikritiikin tavoin arvioivalla otteella. Näin jutussa kuvailtiin Cohenin vuoden 1988 *I'm Your Man* -albumia:

For Cohen's next album, *I'm Your Man* (1988), he turned to electronic instrumentation – sometimes menacing, sometimes glimmering – on tracks like the haunting "Tower of Song," and most memorably on the opening track, "First We Take Manhattan." It was danceable, but it was also menacing, a sinister and tense depiction of social collapse and a terrorist's revenge. (Rolling Stone 26/2016.)

Merkittävimpään osaan musiikin kuvaaminen jutussa nousee silloin, kun jutussa kuvaillaan artistin vielä julkaisematonta tai hieman juttua ennen julkaistua albumia. Musiikkitoimittajan rooli musiikin asiantuntijana nousee suurempaan rooliin, kun jutussa kuvaillaan artistin vasta julkaistua tai julkaisematonta musiikkia. Tällöin musiikkitoimittajan journalistisen roolin lisäksi oleellista on tämän koulutuksella tai harrastuneisuudella kokoama musiikillinen tuntemus.

Artistin uudesta musiikista tehtiin havaintoja esimerkiksi Rumban jutussa *Paluu ensirakkaan luo* (1/2017), jossa toimittaja Anna Brotkin etsii yhteyksiä The xx:n haastatteluvastausten sekä yhtyeen juuri julkaistun *I See You* -albumin välillä.

Parantavan balsamin ja lohduttavan sylin toisena puolena myös avohaavojen käsittely on läsnä bändin musiikissa. Uuden levyn kenties herkimällä Performance-biisillä Croft laulaa reippaan esittämisestä: *"You won't see me hurting / When my heart it breaks / I'll put on a performance / I'll put on a brave face"*. (Rumba 1/2017.)

Rolling Stonen jutuista artistin uuden albumin musiikkia kuvailtiin The Rolling Stonesia käsittelevässä *Back to the Blues* -jutussa. Jutussa toimittaja arvioi muun muassa Mick Jaggerin vahvoja laulusuorituksia, joita tämä peilaa Jaggerin kertomukseen levyn kappaleista.

Jagger's vocals are also striking in their authority. The camp he once brought to the genre is gone, replaced by something darker and deeper, perhaps reflecting the weight of real-life losses. "You can put yourselves inside the songs as a 70-year-old," says Was, "in a way that you couldn't when you were 21, because you hadn't experienced the stuff." (Rolling Stone 24/2016.)

Kummassakin näistä esimerkeistä toimittaja on selvästi perehtynyt yhtyeen ajankohtaiseen julkaisuun etukäteen ja suunnitellut artistille esittämiään kysymyksiä tämän pohjalta. Näin toimittajan tekemät esteettiset havainnot saavat artistilta myös vastineen. Tässä mielestäni voidaan vetää raja musiikkia käsittelevän journalismin ja musiikkijournalismin välillä.

Kohtauksen käyttäminen jutussa on hyvin tyypillinen tehokeino feature-journalismissa, jota vertailukohteina toimivista lehdistä erityisesti Rolling Stone edustaa. Reportaasimaiselle kerronnalle tyypillinen tilannekuvaus tai kohtauksen rakentaminen osoittautui huomattavasti yleisemmäksi elementiksi Rolling Stonen artikkeleissa, joista jokaisessa hyödynnettiin tilannekuvausta journalistisena tehokeinona. Rolling Stonen jutuissa yhteensä 59:ssä tekstikappaleessa kuvailtiin esimerkiksi haastattelutilannetta, toimittajan ja artistin kohtaamista tai merkittävää hetkeä artistin uralla.

Kohtauskuvauksella tähdätään useimmiten jutun elävöittämiseen. Analyysissa käsittelemistäni jutuissa kohtauksissa kuvailtiin usein artistin esiintymistä (tästä esimerkkejä Tulokset -luvun osiossa 5.1. Musiikki ja sen luomisen kuvaaminen ovat suuressa roolissa). Toinen merkittävä rooli kohtauksella oli haastattelutilanteen kuvailemisessa. Näin tapahtui esimerkiksi Rumban Ultra Brata käsittelevässä jutussa Viimeinen sukupolvikokemus, jossa toimittaja kuvailee haastattelutilanteen ajankohtaa käytännönläheisesti:

Mutta mitä sanoo bändi itse?

Ulkona on hyhmäinen sydäntalvi, kun Arto Talme, Terhi Kokkonen, Kerkko Koskinen, Vuokko Hovatta ja Olli Virtaperko saapuvat Rumban vieraiksi. (Rumba 1/2017.)

Rolling Stonen tapauksessa haastattelutilanteen kuvauksella haettiin juttuun syvyyttä kuvailemalla haastattelupaikkaa ja -tilannetta usein jopa kaunokirjallisella tarkkuudella. Esimerkiksi Bruno Marsia käsittelevä juttu Life on Planet Mars alkaa haastattelutilanteen kuvauksella, jossa kuvaillaan haastattelupaikkaa sekä jutun kohteena olevaa henkilöä hyvin tarkasti jopa vaatetusta ja tupakointia myöten.

"I've been living in this damn box for 18 months!"

It's late July at Glenwood Place, a recording studio in Burbank, California. Bruno Mars is in the courtyard – white T-shirt, Versace cap over curls, white slip-on sneakers, no socks – smoking his umpteenth cigarette of the day and trying with every bone in his roughly five-foot-five body to will his third album to completion. (Rolling Stone 23/2016.)

Rumban jutuissa esille nousi myös artistin vertaaminen muiden alojen toimijoihin. Tällaisia rinnastuksia tehtiin muun muassa verrattaessa Ultra Bra -yhtyettä Suomen vuonna 1995 jääkiekon maailmanmestaruuden voittaneeseen joukkueeseen. Yhtyettä käsittelevässä Viimeinen sukupolvikokemus -jutussa vertailtiin muun muassa yhtyeen jäsenten syntymävuosia Suomen maailmanmestaruusjoukkueen ikoniseen asemaan nousseiden pelaajien syntymävuosiin.

Kerkko Koskinen on syntynyt vuonna 1973, niin myös Anni Sinnemäki. Saku Koivu, 1974. Joel Melasniemi, 1975. Jere Lehtinen, 1973. Terhi Kokkonen, 1974. Ville Peltonen, 1973. Huomaatteko kuvion? (Rumba 1/2017.)

Artistia kuvailtiin henkilötasolla enemmän Rolling Stonen kuin Rumban jutuissa. Artistin kuvaaminen ihmisenä on tilannekuvauksen tavoin feature-journalismille tyypillinen tehokeino, jota käytettiin kuudessa Rolling Stonen jutussa ja neljässä Rumban jutussa. Jutussa Paluu ensirakkaan luo The xx -yhtyeen Romy Madley Croftia kuvaillaan verraten tätä muihin julkkistyyppeihin.

Siinä missä Mariah Careyn kaltaiset artistit tykkäävät alleviivata erikoislaatusuuttaan ja erityisasemaansa, on Romy Madley Croftin edustama julkkistyyppi toisessa ääripäässä. Hän kysyy ennen haastattelua onko ok, jos hän käy nopeasti vessassa, ja palaa sen jälkeen anteeksipyydellen sohvalle, kuin olisi tehnyt suurtakin syntiä. (Rumba 1/2017.)

Tavassa kuvailla artistia korostuvat näiden hyvät puolet ja varsinkin anekdootit, joissa artistin luonteenpiirteet näkyvät positiivisesti yllättävässä valossa. Näin tapahtuu esimerkiksi Rolling Stonen jutussa Phish's New Harmony, jossa Phish-yhtyeen laulaja-kitaristi Trey Anastasiota kuvaillaan hyväksi keskustelijaksi ja mainitaan tarina, jonka mukaan hän kiitti hänet huumeiden hallussapidosta pidättänyttä poliisia.

Anastasio is an attentive tour guide, talking fast and rarely breaking eye contact. "Trey would be a good interviewer, because he makes even celebrities he meets comfortable, and always asks an insightful question," says Gordon. The good manners aren't a put-on; when Anastasio was arrested for drug possession in 2006, he thanked the cop. (Rolling Stone 22/2016.)

Muita toimittajan kertomia aiheita jutuissa edustivat muun muassa – mielestäni yllättävän vähän analysoimissani jutuissa esiintyneet – vertaukset muihin artisteihin, toimittajan kuvaus yhteiskunnan tilanteesta menneisyydessä (tätä esiintyi vain Ultra Brata käsittelevässä jutussa, Rumba 1/2017) sekä populaarikulttuurin tähteyden käsitteen analysointi (tätä aihetta käsiteltiin vain Justin Bieberistä kertovassa I want to believe -jutussa, Rumba 4/2016). Artistin teksteissä esiintyviä intertekstuaalisia viittauksia käsiteltiin ainoastaan Rumban Leonard Cohenin pitkät jäähyväiset -jutussa, jonka toimittaja Jean Ramsay aloittaa kuvailemalla heprean kielen hineini-sanan yhteyttä Cohenin viimeiseksi jääneen You Want It Darker -albumin kuoleman ja sovituksen tematiikkaan.

5.8 Näkökulmien outolintu: fanien kuvailu artistien musiikista

Löysin analysoimistani jutuista yhden kategorian, joka ei sopinut muihin aihekokonaisuuksiin. Tällainen käsittelytapa oli fanien kuvailu artistin musiikista, joka esiintyi vain yhdessä jutussa (Hyvät, pahat ja Morricone, Rumba 4/2016), jossa elokuvasäveltäjä Ennio Morriconen sijaan haastateltiin tämän faneja. Juttuun haastateltujen Morriconen fanien tapa kertoa musiikista ja siihen liittyvistä ilmiöistä ei käytännössä kuitenkaan tyylillisesti eronnut juurikaan toimittajan tavasta kuvailla artistin musiikkia ja siihen liittyviä ilmiöitä – ainoana erotuksena toimi artistin fanien asema aiheesta innostuneina henkilöinä ja toimittajan rooli aiheen asiantuntijana. Näen todennäköisenä vaihtoehtona, että artistien faneja on haastateltu juttuun siksi, ettei artistia itseään ole saatu kiinni juttua varten.

6 HAASTATTELUT

Suunnittelin haastatteluissa esittämäni kysymykset juttuanalyyssissa selvästi tärkeimmiksi nousseiden aihepiirien ja käsittelytapojen pohjalta. Koin tärkeäksi nostaa kysymyksissä oleellisimpina teemoina esille perusteet juttujen tekemiselle, musiikin luomisen kuvaamisen aseman, Suomi-näkökulman vaikutuksen suomalaisen musiikkijournalismin aluevalintoihin, artistien yksityiselämän käsittelyn, toimittajan ja artistin roolit musiikkijournalismissa sekä artistin yhteiskuntaa tai kulttuuria koskevia mielipiteiden painoarvon. Analyysissa esille nousseiden aiheiden lisäksi koin oleelliseksi kysyä haastateltavilta myös heidän näkemyksiään suomalaisen musiikkijournalismin tulevaisuudesta.

Tärkeimpänä perusteena juttujen tekemiselle Rumban entisen päätoimittajan Teemu Fiilin ja Soundin päätoimittaja Mikko Meriläisen mukaan toimii artistin ajankohtaisuus. Useimmiten tämä ajankohtaisuus näkyy usein artistin vasta julkaistuna albumin tai ulkomaalaisen artistin kohdalla kiertueena tai jopa yksittäisenä esiintymisenä Suomessa. Mikko Meriläinen mainitsee artistien haastattelemisen uuden julkaisun aikaan johtuvan siitä, että varsinkin nimekkäät artistit eivät ole halukkaita antamaan haastatteluja, ellei heillä ole käynnissä uuden levyn markkinointi. Artistien julkisuustauko on musiikkilehdille käytännön sanelema realiteetti, josta artistit joustavat toisinaan esimerkiksi erikoisemman jutun tai ryhmähaastattelun tapauksessa.

Uuden näkökulman tarjoaminen artistiin on tärkeää. Teemu Fiilin kertoo, että päätoimittaessaan Rumbaa hän halusi vältellä sitä, että juttuja tehtäisiin täsmälleen samasta aiheesta kuin kaikki muutkin. Tämän toimintatavan taustalla on Fiilin mukaan se, että artistit tullaan aika usein antamaan saman haastattelun kaikkiin lehtiin samana ajankohtana etenkin, jos toimittaja ei ole panostanut tarpeeksi laatimiinsa kysymyksiin. Artistit menevät Fiilin mukaan haastattelussa helposti niin sanottuun autopilottitilaan ja silloin riskinä on saman jutun löytyminen kaikista lehdistä.

Mikko Meriläisen mukaan varsinkin ulkomaalaisten artistien kohdalla jutun tekemisen motiivi voi olla myös yksinkertaisesti se, että artistilta saadaan haastattelu. Etenkin ulkomaisten isompien tapauksessa haastattelumahdollisuuksia on hänen mukaansa nykyään suhteellisen harvoin, joten mahdollisuus haastatella kansainvälisesti isoa artistia voi vaikuttaa jutun tekemiseen ratkaisevasti, vaikka artistin uusimman levyn ilmestymisestä olisikin kulunut pidempikin tovi.

Teemu Fiilin mukaan Rumban journalistisessa linjassa pyritään käsittelemään kunkin hetken tärkeimpiä ajankohtaisia ja ilmiötyyppisiä artisteja sekä etsimään haastateltavaksi myös artisteja, joita muut mediat eivät käsittele. Fiilin kertoo pyrkineensä oman päätoimittajakautensa aikana nostaa esille uusia, nousevia kykyjä ja mainitsee esimerkkinä tällaisesta tapauksesta rap-artisti Graciaksen nostamisen Rumban numeron kanteen heti tämän debyyttialbumin julkaisun jälkeen. Rumban journalistisessa linjassa korostuu Fiilin mukaan myös painotus suomalaiseseen rap-musiikkiin sekä punkin ja metallimusiikin erilaisten alagenrejen käsittelemiseen. Fiilin mukaan tämä linja on jatkunut myös nykyisen päätoimittaja Jukka Hätisen (päätoimittaja numerosta 1/2017, vastaava päätoimittaja numerosta 1/2016 alkaen) aikana.

Meriläisen mukaan jutun tekemisen perusteena Soundi-lehdessä on myös artistin sopiminen lehden musiikillisiin linjaan. Soundissa tämä tarkoittaa artistin sopimista rocklehti-nimikkeen alle, eli useimmiten artistin täytyy jotenkin liittyä rockmusiikkiin, kun taas rap ja jazz ja muut musiikkigenret ovat Soundissa edustettuina vain poikkeuksina lehden yleiseen linjaan. Kaikki lehden juttuvalinnat tehdään Meriläisen mukaan ennen kaikkea sen perusteella, kiinnostaako artisti Soundin lukijoita. Jutuissa käsiteltyihin artisteihin vaikuttavat myös artistin tunnettavuus, lehden avustajien kiinnostus tiettyjä artisteja kohtaan sekä halu antaa uusille kotimaisille artisteille mahdollisuus päästä ihmisten tietoisuuteen.

Musiikin luomisen kuvaaminen on ollut musiikkijournalismissa perinteisesti hyvin suuressa roolissa. Teemu Fiilin kertoo, että pyrki päätoimittajakautensa aikana nostamaan toimittajan äänen enemmän näkyville musiikkijournalismin perinteisen artistikeskeisyyden ohelle. Fiilin kertoo pyrkineensä juttuihin, joissa avataan enemmän ilmiöitä, analysoidaan ja katsotaan aiheen mahdollista yhteiskunnallista merkitystä tai sitä, mitä suurempaa kokonaisuutta jutussa käsitelty artisti tai ilmiö edustaa. Fiilin kertoo, että hänen päätoimittaja-aikanaan Rumbassa pyrittiin toisinaan jopa välttämään tyypillisiä ”muusikko puhuu musan tekemisestä” -tyylisiä juttuja, mutta toteaa, että myös muusikon arjesta ja musiikin tekemisestä tekeville jutuille on musiikkilehdissä sijaa. Fiilin kokemuksen mukaan joistain muusikoista ei saa haastattelussa irti muuta kuin näiden konkreettisen ammatin kuvauksen.

Mikko Meriläisen mukaan musiikin luomisen kuvaaminen on Soundissa hyvin keskeisessä roolissa. Hänen mukaansa musiikin luomisen kuvaamisen painottuminen johtuu osittain siitä, että iso osa Soundin kohderyhmää ja lukijoita ovat jo alusta lähtien olleet musiikin harrastajat, muusikot ja harrastelijamuusikot, jotka ovat kiinnostuneita levyjen käytännön tekemisestä. Soundin jutuissa

käsitellään hyvin usein äänittämistä, taltiointia, hyvin teknisistä näkökulmista, soittamista ja säveltämistä, joiden Meriläinen leikkisästi kuvaa olevan joillekin ”nörttikamaa”. Tämä on lehdelle linjanveto, jonka koetaan kiinnostavan lukijoita ja olevan musiikkilehdelle relevantti jutunaihe erotuksena esimerkiksi iltapäivälehtien muusikoista ja musiikista tekemiin juttuihin.

Suomi ja suomalaisuus näkyvät kummankin haastateltavan mukaan vahvasti suomalaisessa musiikkijournalismissa, etenkin jutuissa käsiteltäviä artisteja valittaessa. Fiilin ja Meriläinen näkevät Suomi-näkökulman korostamisen käytännönläheisenä ja lukijoita sekä suomalaista musiikkikenttää palvelevana.

Mikko Meriläinen kertoo, että Soundi on alusta lähtien pyrkinyt julkilausutustikin toimimaan suomalaisen musiikin sanansaattajana. Soundissa koetaan, että lehdellä on tärkeä tehtävä tukea suomalaista musiikkia ja artisteja sekä nostaa niitä yhdenvertaisiksi ulkomaan tähtien rinnalle. Suomalaisten artistien käsitteleminen musiikkilehdissä korreloi Meriläisen mukaan suoraan suomalaiseen musiikkiteollisuuteen, jossa suomalaiset artistit ovat perinteisesti olleet suuressa roolissa. Juttujen saaminen ulkomaalaisista isoista tähdistä on hänen mukaansa välillä hyvin haastavaa ja ulkomaalaisten artistien käsittelemisen nostaminen suurempaan rooliin tarkoittaisi lehdelle ulkomailta ostettujen ja suomeksi käännettyjen juttujen määrän kasvattamista. Ulkomaalaisia artisteja käsittelevät jutut joudutaan usein myös tekemään puhelinhaastatteluina, joissa ei Meriläisen kokemuksen mukaan päästä yhtä syvälle aiheeseen kuin kasvotusten tehdyissä haastatteluissa. Meriläinen kertoo, että lehti täyttyy helposti kotimaisten artistien haastatteluista ja ulkomaalaisia artisteja käsitteleviä juttuja pyydetään lehdeltä usein.

Teemu Fiilin mukaan suomalaisten aiheiden kiinnostavuus on helppo todeta suoraan jo lehtien nettisivujen klikkien määrässä. Kotimaiset aiheet kiinnostavat Suomessa ja Fiilin uskoo, että hyvin suuri osa Rumban lukijoista seuraa kansainvälistä musiikkimediaa, jolloin juttuja kansainvälisistä bändeistä ja tähdistä on saatavilla käytännössä aivan loputtomasti. Suomalaisista yhteistä kertovia juttuja on vähemmän tarjolla ja niille selkeästi kysyntää, joten kotimaisten artistien käsitteleminen musiikkilehdessä palvelee hyvin lehden lukijoita. Fiilin kuitenkin toteaa, ettei lehden lukijoiden muiden medioiden seuraamista ole kuitenkaan tutkittu käytännössä.

Artistien yksityiselämän käsitteleminen jutuissa nousi merkittäväksi eroksi analysoimieni Rumban ja Rolling Stonen juttujen välillä. Rumbassa artistien yksityiselämän tapahtumat nousivat varsinkin kotimaisten artistien kohdalla esille hyvin harvoin. Teemu Fiilin kertoo, että artistin

yksityiselämä nostetaan jutussa käsittelyn aiheeksi vain, jos artistin tekemä taide aivan päivänselvästi kertoo tämän yksityiselämän tapahtumia. Tällöin se on ikään kuin aihe, jota on tarve käsitellä jutussa. Fiilin ei kuitenkaan itse pidä artistien yksityiselämän käsittelyä jutuissa hirvittävän kiinnostavana.

Yksityiselämän käsittelyyn vaikuttaa ratkaisevasti myös artistia haastatteleva toimittaja – jotkut toimittajista ovat toisia herkempiä tarttumaan yksityiselämän aiheisiin. Ratkaisevaa on Fiilin mukaan myös jutussa käsiteltävä artisti ja mainitsee esimerkkinä rap-artisti Cheekin, jonka henkilökohtaisessa elämässä tapahtui suuria muutoksia samaan aikaan vuonna 2012, kun Rumba oli tekemässä tästä juttua musiikkiin liittyen. Tuolloin koko kansan julkkiksena tunnetun artistin henkilökohtaisen elämän muutokset olivat niin merkittäviä, että niiden välttäminen jutussa olisi muodostunut todella vaikeaksi.

Mikko Meriläinen kertoo, että artistin henkilökohtaisen elämän tapahtumat toimivat Soundissa lähtökohtana jutun tekemiselle äärimmäisen harvoin ja niitä käsitellään vain, jos ne koskettavat selvästi artistin tekemää taidetta ja artisti on tuonut asian esille itse. Esimerkkinä tällaisesta Meriläinen kertoo haastattelusta, jossa keskityttiin poikkeuksellisen Mokoma-yhtyeen Marko Annalan traumaattisia koulukiusausasioita ja mielenterveysongelmia. Tässä tapauksessa koulukiusauskokemuksista ja mielenterveysongelmista kertominen lähti Marko Annalasta itsestään ja liittyi myös Mokoman vastikään julkaistuun Elävien kirjoihin -albumiin, joka käsiteli Annalan henkilökohtaisen elämän tapahtumia. Mikko Meriläisen mukaan melkein kaikki muut Suomen mediat keskittyvät ainakin isompia musiikkiartisteja käsitellessään näkökulmissaan kaikkeen muuhun kuin musiikkiin, ja juuri tämän takia hänestä on tärkeää, että harvat musiikkiin keskittyvät julkaisut pitävät fokuksensa erityisesti musiikissa.

Sekä Fiilin että Meriläinen näkevät artistin henkilökohtaisen elämän nostamisen tärkeänä osana artistin markkinointia. Fiilin uskoo, että erityisesti suurten levy-yhtiöiden maailmassa tiedetään hyvin, että artistin uusi levy ei riitä jutun aiheeksi päivälehteen tai naistenlehteen. Kummankin haastateltavan mielestä musiikkijournalismi sekä rakentaa että purkaa artistien ympärille muodostuvaa myyttisyyttä. Vaikka rock- ja popmusiikki ovat koko historiansa ajan eläneet artisteihin liittyvistä myyteistä, pitävät kumpikin Fiilin ja Meriläinen myös artisteihin liittyvien myyttien purkamista tärkeänä.

Meriläinen mainitsee esimerkkinä tervetulleesta myyttien purkamisesta Soundin numerossa 2/2017 julkaistun laulaja-lauluntekijä Matti Johannes Koivun haastattelun, jossa Koivu kuvailee laulujen kirjoittamista teknisenä työnä ja jopa väittää, että kuka tahansa pystyy tekemään lauluja. Meriläisen mukaan haastattelussa purettiin myyttiä siitä, että lauluntekijä olisi erityisellä tavalla lahjakas tai kanavoisi työllään jotain suurempia voimia. Teemu Fiilin mukaan artistiin liittyvien myyttien purkaminen on tosi kiinnostavaa varsinkin, jos toimittaja osaa esittää oikeanlaisia kysymyksiä, joilla taiteilija saadaan avautumaan asiasta, jonka hän on aiemmin pukenut jonkinlaisen myytin varjoon.

Haastateltavani näkivät toimittajan roolin musiikkijournalismissa hieman eri tavoin. Esitin haastateltaville esimerkkeinä toimittajan roolista musiikkijournalismissa kokijan, asiantuntijan, subjektiivisen arvostelijan ja objektiivisen tarkastelijan roolit. Kumpikin haastateltavista totesi, että musiikkijournalismissa toimittajan roolissa yhdistyvät parhaimmillaan nämä kaikki.

Mikko Meriläinen kertoo pitävänsä Soundin kohdalla tärkeänä toimittajan roolia asiantuntijana. Meriläisen mukaan toimittajien musiikin tuntemus pitää olla se, joka erottaa musiikkilehdet vaikkapa iltapäivälehdistä ja iltapäivälehtien musiikkijutuista, sillä musiikkilehden jutuissa oletetaan lukijoiden tuntevan musiikkia niin, ettei jokaisen jutun kohdalla tarvitse selittää jokaista termiä auki erikseen.

Teemu Fiilin taas kertoo pyrkineensä Rumban päätoimittajakaudellaan korostamaan musiikkitoimittajan roolia ilmiön tarkastelijana ja kokijana, joka perustaa juttunsa aiheen aikaisempaan historiaan ja omaan tietopohjaansa. Fiilin mielestä musiikkitoimittajan asiantuntijuus nousee tärkeään asemaan niin sanottuja työpöytäjuttuja tehtäessä. Työpöytäjutulla Fiilin tarkoittaa juttua, jossa käsiteltyä artistia ei ole haastateltu juttua varten, vaan juttu pohjautuu toimittajan lukeman kirjallisuuteen ja artistin aiempien haastatteluihin. Tällaisia juttuja analyysin tekstiaineistosta olivat Rumbassa ilmestyneet I Want to Believe (Justin Bieber), Kaikki rakastavat Robertia (The Cure), Kahlitsematonta voimaa (Swans) sekä Leonard Cohenin pitkät jäähyväiset.

Toimittajan tekemät havainnot musiikista ovat Mikko Meriläisen mukaan Soundissa hyvin suuressa roolissa ja niiden esittäminen jutuissa on sallittua. Objektiivisen tarkastelijan rooli sopii Meriläisen mielestä huonosti musiikkijournalismiin. Jutuissa saa hänen mukaansa välittyä se, että toimittaja on innostunut aiheesta. Toimittajan innostuneisuudella saadaan lukija kiinnostumaan ja innostumaan aiheesta, ja saadaan jutusta näin vetävämpi. Meriläinen kertoo, että musiikkijournalismissa ei edes yritetä esittää objektiivisia, vaan musiikkijournalismin tekijät ovat

ihmisiä, jotka rakastavat musiikkia ja kirjoittavat artisteista, joita he arvostavat suuresti, eivätkä edes yritä peitellä sitä.

Teemu Fiilinin mukaan subjektiivisen arvostelijan rooli on musiikkijournalismin kannalta hankala, sillä mikään taide ei synny tyhjiössä. Kaikkeen musiikkiin vaikuttaa täysin taiteilijaa ympäröivä maailma, hänen edustamansa musiikkigenren historia sekä taiteilijan oma tausta. Tämän takia kulttuurillisten ilmiöiden taustoittaminen on musiikkijournalismissa tärkeää. Hän näkee hyvän jutun ominaisuutena sen, että jutussa saadaan avattua, mitä aiheena oleva taiteilija kertoo häntä ympäröivästä maailmasta.

Sekä Fiilinin että Meriläisen mukaan artistin rooli suomalaisessa musiikkijournalismissa on toimia oman taiteensa asiantuntijana. Lähtökohta on, että artisti osaisi kertoa musiikistaan jotain sellaista, mitä toimittaja ei tiedä. Muusikoita käsitellään sekä Rumbassa että Soundissa mieluummin taiteilijoina kuin julkisuuden henkilöitä, mutta joidenkin artistien kohdalla rooli julkisuuden henkilönä tulee esille välttämättä. Mikko Meriläinen kertoo, että kun kyseessä on artisti, joka on ollut paljon julkisuudessa muutenkin kuin levyjen tiimoilta, saatetaan jutussa sivuten pohtia asiaa tämän kanssa.

Teemu Fiilinin mukaan paras vaihtoehto on se, jos löytää haastateltavalle artistille sellaisen äänen, jota tämä ei ole tuonut esille jo kaikissa jutuissa aikaisemmin. Hänen mukaansa musiikkijutussa ollaan onnistuttu, kun artisti pystyy toimimaan äänenä, joka tarinan siitä miten hän on päätenyt siihen missä ollaan. Silloin artisti toimii oman uransa asiantuntijana tai päähenkilönä.

Mutta tehdäänkö musiikkijournalismissa juttuja sen takia, että musiikissa tapahtuu jotakin vai siksi, että yhteiskunnassa tai kulttuurissa tapahtuu jotakin, mihin artisti sopii? Fiilinin mukaan Rumbassa jälkimmäinen vaihtoehto on ollut usein se, johon lehdessä ollaan pyritty. Hänen mukaansa Rumbassa on pyritty nostamaan esille nimenomaan ilmiöitä, jotka toisinaan liittyvät yksinomaan musiikkiin, mutta usein konkreettisesti myös yhteiskuntaan. Yhteiskunnalliset muutokset vaikuttavat taiteen ja taide vaikuttaa tapaan, jolla mediassa tuodaan esille taidetta. Hänen mukaansa myös se, jos artisti ilmoittaa olevansa epäpoliittinen, on itsessään poliittinen valinta. Musiikki ja musiikkijournalismi kertovat tarinaa maailmasta, jossa elämme, eikä musiikkijournalismia tai muutenkaan kulttuurijournalismia voi eristää tyhjäksi muusta maailmasta.

Mikko Meriläisen mukaan yhteiskunnallinen viitekehys toimii Soundissa harvoin juttujen perustana. Meriläinen mainitsee, että Soundiin on tehty esimerkiksi jalkapallon maailmanmestaruuskisoja käsittelevä juttu, jossa jalkapallosta tunnetusti intoilevat muusikot keskustelivat lajista, sekä erilaisia ”pyöreän pöydän keskusteluja”, joissa on puhuttu ei-suoraan musiikin tekemiseen liittyvistä aiheista. Meriläisen mukaan Soundin kuukausittaisessa julkaisurytmissä juttujen tekemisen lähtökohta on vahvasti musiikkikeskeinen.

Kumpikin haastateltavista kertoi, että muusikoiden mielipiteille yhteiskunnasta, kulttuurista, taiteesta sekä musiikista yleisemmin on tilaa musiikkijournalismissa. Artistin näkemyksille yhteiskunnasta ja kulttuurista yleisesti pyritään sekä Fiilin että Meriläisen mukaan antamaan niin paljon tilaa kuin vain mahdollista. Ongelmana kuitenkin on se, että hyvin harvoilla artisteilla on kiinnostusta puhua asiasta, vaan artistit kertovat mieluummin oman musiikkinsa tekemisestä.

Meriläisen mukaan monien artistien kanssa on yllättävänkin vaikea jutella laajemmin musiikista ja artistilla ei välttämättä löydy kiinnostusta tähän. Hänen mukaansa iso osa on kuitenkin poikkeuksia. Yleensä aina, jos artisti on valmis puhumaan laajemminkin kulttuurista tai yhteiskunnallisista asioista, niin Meriläinen toivoo, että siihen mentäisiin. Fiilin kertoo uskovansa, että artistin yhteiskunnallisista aiheista vaikenemisen taustalla saattaa olla pelko kuuntelijoiden suuttamisesta ja siitä, että mielipiteen ilmaiseminen kääntyy jollain tavalla artistia vastaan. Fiilin mielestä musiikin tekemisen kuvaamisen sijaan ihmisistä on kiinnostavaa lukea, mitä sanottavaa tai millaisia ajatuksia, sillä ihmisellä on ja minkälaista tarinaa tämä henkilö kertoo maailmasta. Fiilin mielestä mielipiteen ilmaisemisessa on aina riskinsä, mutta toisaalta jos artisti ei halua antaa itsestään mitään ulos, tämä antaa itsestään kuvan, ettei hänellä ole mitään sanottavaa.

Kysyin haastateltaviltani myös heidän näkemyksistään suomalaisen musiikkijournalismin tulevaisuudesta. Musiikkijournalismi etsii tulevaisuudessa uusia alustoja. Mikko Meriläisen mukaan pitkäksi venähtänyt etsikkoaika internetin nettimedioiden ja lehtien verkkoon siirtymisen myötä alkaa kääntyä hiljalleen normaaliin aikaan, jolloin medioiden tekemiä juttuja ei eroteltaisi julkaisualustojen mukaan. Meriläisen mukaan musiikkilehtien verkkosivuista puhutaan halvempaan tai toisarvoiseen sävyyn printtilehteen verrattuna etenkin artistien toimesta. Tätä hän pitää outona, sillä varsinkin aloittelevaa artistia käsittelevä verkkojuttu voi tavoittaa netissä paljon suuremman yleisön kuin printtilehdessä julkaistu juttu. Meriläinen kertoo ajattelevansa, että tulevaisuudessa tehdään kaiken järjen mukaan parempaa musiikkijournalismia kuin menneisyydessä. Digimaailma

on luonteva kanava musiikkijournalismille jo senkin takia, että sen kautta itse musiikki saadaan mukaan musiikkijournalismiin.

Sekä Fiilin että Meriläinen kertovat olevansa huolissaan kiinnostavien suomalaisten musiikkiblogien puuttumisesta. Innostus musiikkiblogeja kohtaan oli lyhytkestoista, eivätkä musiikkiblogit ottaneet Suomessa missään vaiheessa isosti tuulta alleen, vaikka esimerkiksi nettilehti NRGM olikin Mikko Meriläisen mukaan osaltaan hetken ajan piristämässä suomalaisen musiikkimedian kenttää. Meriläinen kertoo uskovansa, että musiikkilehtien nettisivut tulevat piristymään ja olemaan tärkeämmässä roolissa, ja että alalle ilmestyy uusia musiikkimedioita, jotka toimivat ensisijaisesti ja pelkästään bittiavaruudessa.

Teemu Fiilin kertoo ajattelevansa, että musiikkijournalismilla tulisi olla paljon suurempi merkitys päivälehtien ja ei-erikoislehtien maailmassa. Häntä on omien sanojensa mukaan suomalaiset yleislehdet kirjoittavat musiikista ”joko vähän tai huonosti”. Fiilinin mukaan aiheita ja hyviä, kiinnostavia musiikintekijöitä kyllä löytyisi, mutta ne eivät valikoidu jutun aiheeksi muualle kuin musiikin erikoislehtiin. Helsingin Sanomien kulttuurisivujen toiminnan Fiilin näkee kohtalaisen hyvänä, mutta iltapäivälehdissä musiikin käsitteleminen on hänen mielestään surullista katseltavaa esimerkiksi ruotsalaisiin iltapäivälehtiin verrattuna. Länsinaapurissa musiikkijournalismiin suhtaudutaan iltapäivälehdissä vakavasti otettavana kirjoittamisen lajina.

Kumpikin haastatelluista näkee suomalaisen musiikkijournalismin tulevaisuuden optimistisesti. Mikko Meriläinen kertoo uskovansa, että vaikka lehtiä on kupsahdellut ja julkaisukertoja on harvennettu, on musiikkijournalismille yhä kysyntää myös fyysisen tuotteen muodossa. Teemu Fiilinin mukaan Suomessa tehdään laadukasta musiikkijournalismia, eikä monessakaan saman kokoisessa maassa tilanne ole yhtään Suomea parempi. Fiilinin mukaan musiikkijournalismi on ala, joka on kiinni tekijöiden innokkuudesta ja tekijöiden uskoon oman työn merkityksellisyyteen.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Rumban ja Rolling Stonen tekemä musiikkijournalismi erosi analyysissa toisistaan muutamalla selkeällä tavalla. Kummassakin lehdessä tärkeään rooliin nousi artistin uran ja musiikin tekemisen kuvaaminen, mutta Rolling Stonessa artistin toimintaan musiikissa liitettiin usein tämän henkilökohtaisen elämän tapahtumat, joita nostettiin human interest -käsittelytavan mukaisesti esille lukijan kiinnostuksen herättämiseksi. Rumbassa varsinkin suomalaisten artistien yksityiselämää käsiteltiin hyvin harvoin.

Sekä Rumbassa että Rolling Stonessa tärkeässä osassa juttuja oli musiikin luomisen kuvaus, joka on perinteisesti ollut musiikkijournalismille hyvin keskeinen aihe. Musiikin luomisen kuvaaminen on musiikkilehtien journalistisen tehtävän kannalta hyvin oleellista, sillä haastateltavien mukaan musiikin tekoprosessin kuvaaminen loistaa poissaolollaan muiden medioiden tekemissä musiikkijutuissa. Musiikin tekoprosessin kuvauksen painottuminen voi olla lähtöisin artistista, sillä useille artisteille oman luovan työn kuvaaminen on juuri se aihe, josta he osaavat kertoa parhaiten haastatteluissa. Musiikin luovaan prosessiin liitetään monesti mystisyyttä, jota Soundi-lehden päätoimittaja Mikko Meriläinen kuvaili haastattelussa ”suurempien voimien kanavoimiseksi lauluntekemisen kautta”. Musiikin luova prosessi esitettiin myyttisenä prosessina Rolling Stonessa esimerkiksi pop-tähti Bruno Marsia käsittelevässä jutussa, kun taas Rumbassa musiikintekemistä käsiteltiin arkipäiväisempänä ilmiönä.

Toimittajan rooli oli Rumban jutuissa selkeästi näkyvämpi kuin Rolling Stonessa. Musiikkijournalismille ominaisesti toimittajan rooli korostui erityisesti musiikkia kuvailtaessa. Tällöin esille nousi musiikkijournalismille ja muullekin kulttuurijournalismille tyypillinen esteettinen paradigma, jossa tärkeässä osassa oli toimittajan rooli musiikin, artistin tai ilmiön kokijana. Toimittajan roolina oli toimia musiikin ja ilmiön asiantuntijana erityisesti jutuissa, joissa käsiteltyä artistia ei oltu haastateltu juttua varten. Tässä vain Rumban puolella esiintyneessä juttutyypissä toimittaja esitti havaintoja ja tulkintoja artistin vaikutuksesta muun muassa muihin artisteihin sekä populaarikulttuuriin. Näissä jutuissa lähdeaineistona oli käytetty kirjallisuutta sekä artistin aiempia haastatteluja.

Toimittajan roolina Rumbassa oli myös tarkastella ja käsitellä artistin suhdetta tätä ympäröivään yhteiskuntaan ja kulttuurilliseen kontekstiin. Rolling Stonen tekemässä musiikkijournalismissa

toimittajan ääni kuului jutussa eniten artistin musiikin kuvailuna sekä tilannekuvauksena. Reportaasimaiselle kerronnalle tyypillinen tilannekuvaus esiintyi kummankin lehden jutuissa varsinkin artistin esiintymisiä ja haastattelutilannetta kuvailtaessa.

Artistin yksityiselämän tapahtumia käsiteltiin hyvin monessa Rolling Stonen jutussa, mutta Rumban jutuissa yksityiselämään puututtiin hyvin harvoin. Human interest -käsittelytapa korostui Rolling Stonen musiikkijutuissa, joissa artistin yksityiselämän tapahtumat peilasivat hyvin usein tämän musiikillista toimintaa. Haastattelemani Teemu Fiilin ja Mikko Meriläinen olivat samaa mieltä siitä, että suomalaisessa musiikkijournalismissa artistin yksityiselämää käsitellään vain, jos artistin taide käsittelee selvästi tämän yksityiselämän tapahtumia. Henkilökohtaisesta elämästä ei ole tapana kysyä, ellei artisti itse tuo aihetta esille. Kumpikaan haastateltavista ei pitänyt artistin yksityiselämän käsittelemistä musiikkilehden näkökulmasta relevanttina aiheena. Artistin yksityiselämän käsittelyä voidaan sen sijaan käyttää musiikkiteollisuudessa tapana saada tälle näkyvyyttä esimerkiksi iltapäivälehdissä tai naistenlehdissä, joissa artistin uusi levy ei riitä syyksi jutun tekemiselle.

Toisin kuin arvelin ennen analyysin toteuttamista, nousivat artistin näkemykset ja mielipiteet yhteiskunnasta, kulttuurista tai uskonnosta esille enemmän Rumban kuin Rolling Stonen jutuissa. Rumbassa artistien mielipiteet käsitelivät useimmiten yhteiskuntaa yleisellä tasolla, kun taas Rolling Stonen jutuissa käsiteltiin artistien mielipiteitä yksittäisistä poliitikoista. Rolling Stonen jutuissa artistien ilmaisemat mielipiteet keskittyivät varsinkin Yhdysvaltain presidentinvaaleihin ja niiden voittaneeseen Donald Trumpiin, jonka valtaannousu osui sattuman kautta juuri analysoimieni juttujen ajanjaksolle.

Kumpikin haastattelemistani suomalaisen musiikkijournalismin tekijöistä piti muusikoiden mielipiteiden julkaisemista tärkeänä musiikkijournalismin kannalta. Kummankin haastateltavan mielestä muusikoiden yhteiskunnallisten mielipiteiden julkaisemista ei pyritä ainakaan tietoisesti välttämään. Rumban entinen päätoimittaja Teemu Fiilin jopa esitti toivomuksen, että artistit esittäisivät julkisuudessa enemmän mielipiteitään.

Suomalaisessa musiikkijournalismissa muusikoita käsitellään taiteilijoina ja oman taiteensa asiantuntijoina. Sekä Teemu Fiilin että Mikko Meriläisen mukaan artistit osaavat kertoa hyvin omasta toiminnastaan, mutta joillekin artisteille musiikista puhuminen yleisemmällä tasolla saattaa olla haastavaa. Soundin päätoimittaja Mikko Meriläisen mukaan artistia käsitellään musiikin asiantuntijana aina, kun se on mahdollista. Rolling Stonen jutuissa haastateltuja artisteja käsiteltiin

enemmän julkisuuden henkilöinä kuin taiteilijoina. Tähän vaikutti varmasti myös Rolling Stonen käsittelemien artistien asema poikkeuksetta niin sanotusti isojen nimien joukossa sekä lehden linja populaarikulttuurin henkilöitä ja ilmiöitä käsittelevänä yleisaikakauslehtenä.

Yllättävästi analysoimissani kymmenessä Rumban jutuissa yleisin syy jutun tekemiselle oli artistin ajankohtainen Suomen-vierailu, joka toimi motiivina jutun tekemiselle neljässä jutussa. Rolling Stonen jutuista kuudessa syynä jutun tekemiselle toimi artistin uusi levy, joka nousi tekemissäni haastatteluissa yhdeksi tärkeimmistä syistä musiikkijournalismin juttujen tekemiselle. Rumbassa tehtävässä musiikkijournalismissa halutaan lehden entisen päätoimittajan Teemu Fiilinin mukaan korostaa ilmiöiden ja artistien suhdetta näitä ympäröivään yhteiskuntaan ja kulttuuriin, kun taas Rolling Stonessa keskityttiin artistiin ihmisenä. Toinen haastateltavani, Soundin päätoimittaja Mikko Meriläinen, kertoi yhteiskunnan toimivan harvemmin edustamassaan lehdessä julkaistujen juttujen viitekehyksenä.

Lehtien tekemän musiikkijournalismin tärkeimpinä eroina olivat artistin rooli sekä toimittajan rooli, jotka erosivat Rumban ja Rolling Stonen välillä hyvin vahvasti. Eroavaisuuksista huolimatta kummankin vertailukohteen musiikkijournalismin keskiössä on loppujen lopuksi artistin musiikki ja musiikin luomisprosessi, joka toimi perimmäisenä motiivina useimpien juttujen tekemiselle. Rumba pyrki jutuissaan kartoittamaan musiikin ja artistin suhdetta ympäröivään yhteiskuntaan ja kulttuuriin, kun taas Rolling Stone musiikin suhdetta artistiin ihmisenä.

8 POHDINTA

Opinnäytetyön tekeminen oli monelta osaltaan haastava ja mielenkiintoinen projekti, josta erityisesti vaativana työvaiheena esille nousi juttujen läpikäyminen ja analysointi. Käsittelen juttujen analysointivaihetta opinnäytetyössäni yllättävän vähän ottaen huomioon siihen kuluneen puolentoista viikon aktiivisen työvaiheen. Valikoin analyysini tekstiaineistoon tarkoituksellisesti pitkiä featuremaisista musiikkijuttuja, joissa päästiin mielestäni käsittelemään artistin uraa ja tekemisiä pintaa syvemältä. Tämä osoittautui erilaisten aihepiirien ja näkökulmien havainnoinnin kannalta hyväksi ratkaisuksi, mutta kasvatti tekstiaineistoni yli 120 sivun aikakauslehtisivun suuruiseksi.

Juttujen sisältä löytyi lopulta yli 41 erilaista aihetta ja käsittelykulmaa. Taulukon hyödyntäminen työkaluna auttoi huomattavasti juttujen analysoinnissa ja aihekokonaisuuksien hahmottamisessa. Haastavaksi juttujen analysoinnin teki kappaleiden käsittelemien aihealueiden määrittely ja uusien aihealueiden luominen analyysivaiheen aikana. Käsiteltyjen aihepiirien painoarvot hahmottuivat selkeästi, kun pystyin purkamaan tekstianalyysin tulokset taulukossa numeeriseen muotoon.

Valitsemani tutkimusmenetelmä oli mielestäni hyvä ja käytännönläheinen. Uskon, että käyttämäni menetelmä juttujen aihepiirien painottumisen analysoimiseen on hyödynnettävissä varmasti tulevaisuudessa tehtävissä opinnäytetöissä. Aihepiirien painottumisen analysointi voisi mielestäni olla mielenkiintoinen näkökulma esimerkiksi muuta kulttuurijournalismia, urheilujournalismia tai vaikka poliittisista vaikuttajista kertovia aikakauslehtiä tutkittaessa.

Rolling Stonen juttujen lukeminen ei tuottanut vaikeuksia, sillä aihealueen englanninkielinen sanasto oli minulle jo valmiiksi tuttua pitkäaikaisen musiikin harrastamisen kautta. Musiikkia käsittelevän journalismin ja kirjallisuuden lukeminen englanniksi on mielestäni välttämätöntä, mikäli musiikista kiinnostunut ihminen haluaa laajentaa tuntemustaan musiikin parissa. Musiikkijournalistille englanninkielisen musiikkijournalismin tunteminen toimii hyvänä välineenä uusien juttuaiheiden sekä näkökulmien löytämisessä. Tähän taustaan peilattuna on löysin tutkimuksessani mielenkiintoisia yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia käsittelemieni lehtien käsittelemien aiheiden ja journalistisen kulttuurin välillä.

Valitsemani lehdet vaikuttivat aluksi hyvin samankaltaisilta, mutta jo muutaman jutun analysoinnin

jälkeen lehtien tekemän musiikkijournalismin eroavaisuudet alkoivat hiljalleen hahmottua. Uskon että tulokset olisivat olleet hieman erilaisia, jos olisin valinnut vertailukohteiksi Soundin ja englantilaisen Mojo-musiikkilehden. Halusin kuitenkin ottaa oman freelancer-toimittajan roolini huomioon ja sen vuoksi päätin rajata Soundin pois havainnoitavista lehdistä, sillä omien juttujeni analysointi tuntui minusta omituiselta jo ajatuksen tasolla.

Vaikka Rumban tekemä musiikkijournalismi eroaa hieman esimerkiksi Soundin perinteisemmän musiikkijournalismin linjasta, uskon että analyysissäni esille nousseet aihepiirit ja havainnot kuvaavat hyvin suomalaista journalismia ja musiikkijournalismia. Esimerkiksi artistien yksityiselämän käsittelemiseen liittyvät havainnot olivat mielestäni hyvin mielenkiintoisia ja kertovat osaltaan paljon suomalaisen ja yhdysvaltalaisen journalismin yksityisyyden ja julkisuuden käsitteiden eroista. Rumbassa sekä yleisemmin nähtynä suomalaisessa musiikkijournalismissa artisti nähdään taiteilijana, kun taas Rolling Stonessa artistin rooli on lähempänä viihdejournalismin tapaa käsitellä julkisuuden henkilöitä.

LÄHTEET

Tutkimusaineisto

Brotkin, A. 2017. Paluu ensirakkaan luo. Rumba 1/2017.

Doyle, P. 2016. Phish's New Harmony. Rolling Stone 22/2016

Eells, J. 2016. Life on Planet Mars. Rolling Stone 23/2016.

Gilmore, M. 2016. Leonard Cohen 1934–2016. Rolling Stone 25–26/2016.

Hiatt, B. 2016. Back to the Blues. Rolling Stone 24/2016.

Hiatt, B. 2016. Green Day rip it up & start over. Rolling Stone 19/2016

Hiatt, B. 2016. True Bruce. Rolling Stone 21/2016.

Järvinen, J. 2017. Viimeinen sukupolvikokemus. Rumba 1/2017.

Karhu, O. 2017. Indiepojat karkkikaupassa. Rumba 1/2017.

Kling, J. 2016. Mitä tulee alfan jälkeen? Rumba 4/2016.

Knuuti, S. 2016. Kaikki rakastavat Robertia. Rumba 4/2016.

Kuisma, J. 2016. I want to Beliebe. Rumba 4/2016.

Mattila, M. 2017. Kahlitsematonta voimaa. Rumba 1/2017.

Morris, A. 2016. Laura Jane Grace Against the World. Rolling Stone 19/2016.

Ramsay, J. 2016. Leonard Cohenin pitkät jäähyväiset. Rumba 5/2016.

Riikonen, J. 2016. Jästipään muotokuva. Rumba 5/2016.

Rodrick, S. 2016. Sting's Rock & Roll Salvation. Rolling Stone 25–26/2016.

Vanhatalo, K. 2016. Hyvät, pahat ja Morricone. Rumba 5/2016.

Weiner, J. 2016. Dudes of the Dance. Rolling Stone 21/2016.

Weiner, J. 2017. Combat Rap. Rolling Stone 3/2017.

Kirjalliset lähteet

Airaksinen, A. 2015. Viiden tähden harrastus – Tekijöiden näkökulmia palkattomaan työhön suomalaisessa musiikkilehdistössä. Tampereen yliopisto. Tiedotusopin pro gradu -tutkielma.

Eskola, J. & Suoranta, J. 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere. Vastapaino.

Fiske, J. 1989. Understanding popular culture. London. Routledge.

Frith, S. 1988. Rockin potku. Suomentanut Hannu Tolvanen. Tampere. Vastapaino.

Grossan, A. & Woodworth, M. (toim.). 2015. How to write about music – Excerpts from the 33 1/3 series, magazines, books and blogs with advice from industry-leading writers. New York. Bloomsbury publishing.

Halme, M. 2003. Rumba – 20 vuotta rockin takahuoneessa. Helsinki. Johnny Kniga.

Hellmann, H. & Jaakkola, M. 2009. Kulttuuritoimitus uutisopissa: Kulttuurijournalismin muutos Helsingin Sanomissa 1978–2008. Media & viestintä 32/2009. 24–42.

Hemanus, P. 1990. Johdatusta tiedotusoppiin. Osa 2. Journalistiikan perusteet. Helsinki. Yliopistopaino.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2006. Tutkimushaastattelu – teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki. Yliopistopaino.

Huovila, T. 2005. Toimittaja – tiedon etsijä ja vaikuttaja. Helsinki. WSOY.

Karhunen, M. 2013. Valon synty – Suomalaiset musiikkilehdet osana rockmusiikko Ville Valon tähteyden rakentumista 1997–2010. Tampereen yliopisto. Tiedotusopin pro gradu -tutkielma.

Kirvesniemi, E. 2016. ”Tätähän me ollaan kaikki kaivattu Suomeen; rockin ajankohtaislehteä”. Rock-lehti Rumban verkon yleisimmissä juttutyypeissä rakentuva mediakonsepti. Tampereen yliopisto. Tiedotusopin pro gradu -tutkielma.

Kunelius, R. 2003. Viestinnän vallassa. Johdatus joukkoviestinnän kysymyksiin. Helsinki. WSOY.

Kunelius, R. 2005. Journalismi nelijalkaisena otuksena. Tiedotustutkimus 3/2000.

Kuutti, H. 2017. Media Doc Oy – Mediasanasto. Verkkojulkaisu. Viitattu 7.4.2017. <http://www.mediadoc.fi/mediasanasto.html>

Lehtiranta, E. 1993. Musiikkijournalismin suuntaviivoja – laaja kenttä ilman tarkkoja rajoja. Teoksessa E. Lehtiranta & K. Saalonen (toim.). Musiikkijournalismi. Musiikin ja median kohtaamisia. Sibelius-Akatemian koulutusjulkaisuja 9. Helsinki: Sibelius-Akatemia, 10–25.

Luostarinen, H. 1994. Mielen kersantit. Julkisuuden hallinta ja journalistiset vastastrategiat sotilaallisissa konflikteissa. Helsinki. Hanki ja jää.

Oesch, P. 1989. Levyarvostelun tuolla puolen. Helsinki. Työväen musiikki-instituutti.

Pietarinen, J. 1993. Musiikkijournalistin etiikka: hyveitä ja vastuuta. Teoksessa E. Lehtiranta & K. Saalonen (toim.). Musiikkijournalismi. Musiikin ja median kohtaamisia. Sibelius-Akatemian koulutusjulkaisuja 9. Helsinki. Sibelius-Akatemia, 152–161.

Pänkäläinen, S. 1998. Suomalainen urheilujournalismi. Helsinki. Liikuntatieteellinen seura.

Rolling Stone Coverwall. Verkkojulkaisu. Viitattu 3.3.2017. <https://www.rollingstone.com/cover>

wall/1967

Ruuska, J. 2006. Aidon kosketus. Äänitteen diskurssit suomalaisissa musiikin aikakauslehdissä. Jyväskylän yliopisto. Musiikkitieteen lisensiaatintyö.

Rumba. Mediakortti 2017. Viitattu 10.2.2017. <http://www.popmedia.fi/rumba-mediakortti/>

Shuker, R. 2008. Understanding popular music culture. Lontoo. Routledge.

Virtapohja, Kalle 1998. Sankareiden salaisuudet. Saarijärvi: Gummerus Kirjapaino Oy.

TAULUKKO AIHEIDEN PAINOTTUMISESTA

LIITE 1

Aihe	Mitä tulee jälkeen?	Kaikki kaastavat	Jästäpään muotokuva	Leonardi Cohenin pitkäjäähvaiset	Hyvät pahat	Want to believe	Kahlitseमतता	Paluu ensirakkaan	Indiepojat karkkikaupassa	Viimeinen sukupolvikokemus	RUMBA/HT.
	PAPERI	The Cure	Mika Rättö		Morricone	(Justin Bieber)	(Swans)	(The XX)	(Liima)	(Ultra Bra)	
MUSIIKKI											
5. Artistin esiintymiset	6	5	2	2	1	1	1	4	3	4	29
6. Musiikilliset vaikutteet	4	1			1				1		7
7. Musiikin luominen	12	10	7	9	7	4		12	15	1	77
11. Artistin uudet musiikkiprojektit (yhtyeen ulkopuolella yhteistyöt)					1	1	1				3
16. Lyriikoiden aiheet/taustat/tarinat	3	5		8		3		3		3	25
39. Musiikin äänittäminen								3	8		11
9. Musiikki yleisellä tasolla	2	2	2		7			3	1	2	19
KATEGORIA YHTEENSÄ	27	23	11	19	17	9	2	25	28	10	171
ARTISTIN YKSITYISELÄMÄ											
10. Artistin yksityiselämä	1	2	4	13	3	14	6	4		1	48
26. Taiteilijan toimeentulo			2								2
32. Mielen terveys						3					3
35. Ongelmat lain kanssa						2					2
40. Päihteet											0
KATEGORIA YHTEENSÄ	1	2	6	13	3	19	6	4	0	1	55
ARTISTIN UURA											
1. Artistin äänittäminen	5	6		9			1	4		2	27
3. Julkisuuskuva	12	4		3		10	7	1			37
13. Artistin historia (bändin historia)	1	5	4		11	2	4	3		8	38
17. Uusi julkaisu				2				8			10
19. Yhtyeen/artistin tulevaisuus		3				1	1				5
25. Menestyminen		1			1	5	1				8
28. Yleisön vastaanotto	4		6		1	4		1	1	1	18
30. Kriitikoiden mielipiteet			1		1		3	1			6
34. Artistin fanit					1	2				1	4
36. Musiikkibisnes						1				1	2
38. Yhtyeen sisäiset välit								6	3	2	11
KATEGORIA YHTEENSÄ	22	19	11	14	15	25	17	24	5	14	166
MUSIKOIDEN TOIMINTA ULKOPUOLELLA											
4. Ulkomusiikilliset vaikutteet	6	1	1								8
8. Ulkomusiikillinen toiminta, esim. kirjat ja elokuvat, Leonard Cohenin munkkius	7	3	7	2							19
KATEGORIA YHTEENSÄ	13	4	8	2							28
ARTISTIN AIKUTUS											
2. Artistin massa- genressään	4	2			2	2				1	11
14. Artistin vaikutus muihin artisteihin		4				3				1	8
20. Artistin suhde muihin artisteihin		5									5
33. Artistin populaarikulttuurissa					2	6	3			2	13
42. Artistin vaikutus yhteiskuntaan ja kulttuuriin					1					3	4
KATEGORIA YHTEENSÄ	4	11		0	8	8	3	0	0	7	41

Alue	Mitä tulee jälkeen?	Kaikki kaastavat	Jästipään muotokuva	Leonard Cohenin pitkäjähyväiset	Hyvät pahat	Want to believe	Kahlitsematonta	Paluu ensirakkaan	Indiepojat	Viimeinen		
	PAPERI	The Lure	Mika Rätkö		Morricone	(Justin Bieber)	voimaa (Swans)	luo (The XX)	(Lima)	sukupolvikemus (Ultra Bra)		RUMBA YHT.
Yhteiskunta,uskonto,aiide												
12. Näkökulmat yhteiskunnasta	1		11	2	1			4	1	14		34
22. Näkökulmat uskuntoon				4			1					5
27. Näkökulmat ihmisiin taiteenlajeihin			5		3							8
KATEGORIA YHTEENSÄ	1		16	6	4	1		4	1	14		46
TOIMITTAJAN KERTOMAA												
15. Tilannekuvaus/kohtausjutussa	4		6	1	1		3	5	1	2		23
18. Toimittajan kuvailu musiikista	8	16	8	21	6	4	17	5		7		92
21. Intertekstuaaliset viittaukset				3								3
23. Vertaukset muiden alojen toimijoihin	2		9		1	7	1			6		26
29. Kuvaus artistista ihmisenä					1	2	1	1				5
41. Yhteiskunnan tilanne menneisyydessä										10		10
43. Läheisyys populaarikulttuurissa						7						7
KATEGORIA YHTEENSÄ	15	16	25	24	9	21	23	12	1	26		166
MUUT												
37. Faniien kuvailu musiikista						5						5

aihe	Green Day (Against the World & Start Over)	Laura Jane Grace (Against Me!)	Sting's Rock the Bells Salvation	Combat Rap (Run the Jewels)	Dudes in the Dance (The Chainsmokers)	Leonard Cohen 1934-2016	Back to the Blues (The Rolling Stones)	Life on Planet Mars (Bruno Mars)	True Bruce (Bruce Springsteen)	Phish's New Harmony (Phish)	ROLLING STONE YHT.
MUSIIKKI											
5. Artistin siintymiset	4				6	5	5	8	5	3	36
6. Musiikilliset vaikutteet				4	2	1	7	1	2		17
7. Musiikin luominen	10	3	5	8	5	9	8	18	11	5	82
11. Artistin uudet musiikkiprojektit (yhtyeen kokopuolella ja yhteistyöt)	2			3		1	2	6			14
16. Lyriikoiden aiheet/taustat/tarinat	7	2	5	4	1	9		3	6	2	39
39. Musiikin äänittäminen						2	8	3	1	0	14
9. Musiikkiväisellä tasolla	1	1	1		1	3	7	2	5	1	22
KATEGORIA YHTEENSÄ	24	6	11	19	15	30	37	41	30	11	224
ARTISTIN YKSITYSELÄMÄ											
10. Artistin yksityiselämä	19	15	10	7	7	28	4	15	30	9	144
26. Taiteilijan toimeentulo					1	3				0	4
32. Mielen terveys						2				0	2
35. Ongelmat ja inhimillisyys										1	1
40. Päihteet										0	0
KATEGORIA YHTEENSÄ	19	15	10	7	8	33	4	15	30	10	151
ARTISTIN URA											
1. Artistin tähtikuva	2		4	1		4	1	1			13
3. Julkisuuskuva	1	2	2		1			1	2	1	10
13. Artistin historia (bändin historia)	6		1	5	3	3	7	9	10	7	51
17. Uusi julkaisu	6	1	2	2		1	4	3		1	20
19. Yhtyeen/artistin tulevaisuus	1	1			1		5	1		0	9
25. Menestyminen		2			4	3	2	2		1	14
28. Yleisön vastaanotto		3		1		1		1	1	0	7
30. Kriitikoiden mielipiteet						1				0	1
34. Artistin fanit	1	1							1	1	4
36. Musiikkibisnes								2		0	2
38. Yhtyeen sisäiset välit	1						4		2	8	15
KATEGORIA YHTEENSÄ	18	10	9	9	9	13	23	20	16	19	146
MUSIKOIDEN TOIMINTA ULKOPUOLELLA											
4. Ulkomusiikilliset vaikutteet							1		1	1	3
8. Ulkomusiikillinen toiminta, esim. kirjat ja elokuvat, Leonard Cohenin munkkius	2	4	1	2		9			9	1	28
KATEGORIA YHTEENSÄ	2	4	1	2		10			10	2	31
ARTISTIN AIKUTUS											
2. Artistin massa- ja mainosreissu	1		2	1	1		1			1	7
14. Artistin vaikutus muihin artisteihin	1					3	3				7
20. Artistin suhde muihin artisteihin			1	1	3	1	7	5		0	18
33. Artistin populaarikulttuurissa							3			0	3
42. Artistin vaikutus yhteiskuntaan ja kulttuuriin										0	0
KATEGORIA YHTEENSÄ	2	0	3	2	4	4	14	5	0	1	35

	Green Day (Dookie)	Laura Jane Grace (Against Me!)	Sting's Rock (The Salvation)	Combat (Run The Jewels)	Dudes In The Dance (The Chainsmokers)	Leonard Cohen (1934-2016)	Back In The Black (The Rolling Stones)	Life On Planet Mars (Bruno Mars)	True (Bruce Springsteen)	Phish's New Harmony (Phish)	ROLLING STONE YHT.
YHTEISKUNTA, LUSKONTO JA AIDE											
12. Näkökulmat yhteiskunnasta	4			5	4		1		10	1	25
22. Näkökulmat skontoon			1				2			0	3
27. Näkökulmat nuihin laiteenlajeihin							1		2	0	3
KATEGORIA YHTEENSÄ	4	0	6	4	0	4	0	0	12	1	31
TOIMITTAJAN KERTOMAA											
15. Tilannekuvaus/kohtausjutussa	5	6	11	5	5	7	5	8	1	6	59
18. Toimittajan kuvailu musiikista	1		1	1			11	3	1	0	18
21. Intertekstuaaliset viittaukset										0	0
23. Vertaukset muiden alojen toimijoihin										0	0
29. Kuvaukset artistista ihmisenä	1	1			2	1		2		4	11
41. Yhteiskunnan tilanne menneisyydessä										0	0
43. Väheys populaarikulttuurissa										0	0
KATEGORIA YHTEENSÄ	7	7	12	6	7	19	8	11	2	10	89
MUUT											
37. Faniien kuvailu musiikista										0	0